

Universitatea Liberă Internațională din Moldova
Université Libre Internationale de Moldova

Departamentul Informațional Biblioteconomic
Département Informationnel Bibliothéconomique

*Colecția „Universitaria”,
Fascicula a XXII-a*

*Collection „Universitaria”
Le XXII-ième fascicule*

Petru Roșca la 70 de ani

Biobibliografie

Chișinău 2006

CZU 016: [811.133.1 + 929 Roșca] (478) =135.1= 133.1
R 74

Ediție îngrijită de: Zinaida Sochircă

Alcătuitori: Natalia Ghimpu
Eleonora Idrisov

Redacție științifică: Ludmila Corghenci

Redacție bibliografică: Valentina Chitoroagă

Redacția și traducerea textului în limba franceză:
Ludmila Hometkovski, Chenadie Râbacov

Asistență computerizată: Veronica Ghețu

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Petru Roșca: la 70 de ani: biobilogr. / Univ. Liberă Int. din Moldova;
Dep. Inf. Biblioteconomic; ed. îngr. de Z. Sochircă; alcăt.: N. Ghimpu, E.
Idrisov.; red. șt. L. Corghenci; red. bibl.: V. Chitoroagă; red. și trad. L.
Hometcovschi, Gh. Râbacov. – Ch.: ULIM, 2006. - 85 p.

ISBN 978-9975-934-19-0

50 ex.

016: [811.133.1 + 929 Roșca] (478) =135.1= 133.1

Departamentul Informațional Biblioteconomic ULIM

Adresa: str. Vlaicu Pârcălab, 52

2012 Chișinău, Republica Moldova

Tel. 21 24 18

e-mail: biblioteca@ulim.md

<http://www.ulim.md/library>

ISBN 978-9975-934-19-0

© ULIM, 2006

Profesorul Petru Roșca

Cuprins

Prefață	7
Omagii:	
ANA GUȚU. Perene sunt căile Profesorului	10
ION MANOLI. Cuvânt despre Colegul și Savantul Petru Roșca	18
ZINAIDA RADU. Esența unei vieți	23
ELENA PRUS. Omul și savantul Petru Roșca la vârsta excelenței	26
GHENADIE RĂBACOV. Abnegația și perfecțiunea profesorului, Domnul Petru Roșca la 70 de ani	29
Curriculum Vitae	33
Lucrări semnate de Petru Roșca:	
Doctorat	42
Monografii	42
Articole științifice:	
Articole în culegeri și anuare	43
Articole în reviste	48
Lucrări didactice	49
Publicistică. Lucrări de prezentare	51
Cronică. Note. Omagii.	52
Profesorul Petru Roșca – redactor, traducător, recenzent, coordonator științific, responsabil de ediții	52
Manuscrite	55
Referințe bibliografice privind activitatea lui Petru Roșca	
Carti din colecția personală a lui Petru Roșca	57
Discipolii profesorului Petru Roșca	58
Autografe pentru Petru Roșca	60
Index de nume	84

Sommaire

Préface	8
Hommages:	
ANA GUȚU. Les voies du professeur sont pérennes	13
ION MANOLI. Le vol de la parole à l'adresse de Petru Roșca, Professeur et savant	20
ZINAIDA RADU. L'essence d'une vie	24
ELENA PRUS. Petru Roșca, homme et savant, à l'âge de l'excellence	27
GHENADIE RĂBACOV. L'abnégation et la perfection professorale, Monsieur Petru Roșca à l'âge de 70 ans	30
Curriculum Vitae	37
Ouvrages signés par Petru Roșca:	
Doctorat	42
Monographies	42
Articles scientifiques:	
Articles dans des recueils et des annuaires	43
Articles dans des revues	48
Ouvrages didactiques	49
Articles de presse. Ouvrages de présentation	51
Chronique. Notes. Hommages	52
Le professeur Petru Roșca – rédacteur, traducteur, directeur scientifique, responsable d'éditions	52
Manuscrits	55
Références bibliographiques visant l'activité de Petru Roșca	55
Livres de la collection personnelle de Petru Roșca	57
Les disciples du professeur Petru Roșca	58
Autographes pour Petru Roșca	60
Index de noms	84

Prefață

Prezenta biobibliografie, cea de-a XXII-a ediție în colecția „Universitaria”, constituie un omagiu adus profesorului universitar, doctorului habilitat Petru Roșca, cu ocazia împlinirii a 70 de ani din ziua nașterii. Ea are drept scop sintetizarea, reflectarea și promovarea contribuțiilor științifice și didactice ale lui Petru Roșca, profesor de limbă și literatură franceză la Catedra Filologie Franceză a Departamentului Limbi Străine, Universitatea Liberă Internațională din Moldova.

Structura lucrării este determinată de specificul publicației bibliografice, incluzând articole, semnate de personalități notorii din domeniul filologiei franceze, curriculum vitae, lista publicațiilor domnului Petru Roșca și indexul de nume. În scopul amplificării potențialului informațional al lucrării sunt înserate unele compartimente speciale: „Discipolii profesorului Petru Roșca”, „Din colecția personală”.

La întocmirea biobibliografiei au fost consultate bibliografiile naționale (publicații ale Camerei Naționale a Cărții), instrumentele de informare cu privire la colecțiile bibliotecilor științifice și universitare (ale Departamentului Informațional Biblioteconomic ULIM, Universității de Stat din Moldova), precum și colecția personală a dlui Petru Roșca.

Descrierile bibliografice ale documentelor sunt structurate conform genului publicației (doctorat, monografii, materiale didactice, articole științifice, cronic și omagieri etc.), respectând criteriile direct cronologic și alfabetic.Descrierile bibliografice sunt realizate în corespundere cu prevederile standardelor bibliologice în vigoare, fiind păstrate caracterele originale ale documentelor.

Indexul auxiliar de nume facilitează utilizarea biobibliografiei, orientând beneficiarii spre numărul de ordine al descrierii bibliografice ori al paginii în care este nominalizată persoana.

Lucrarea este destinată profesorilor și studenților, colaboratorilor instituțiilor științifice de profil.

Selectarea materialelor a fost finisată la 31 mai 2006.

Echipa alcătuitorilor aduce sincere mulțumiri dlui Petru Roșca pentru contribuțiile la elaborarea acestei lucrări. Menționăm și contribuțiile substanțiale ale colegilor și discipolilor Domnului Profesor: Ana Guțu, prim - vicerector ULIM, dr. în filologie, profesor universitar; Ion Guțu, dr. în filologie, conferențiar universitar, USM; Zinaida Radu, dr. în filologie, conferențiar universitar, ULIM; Elena Prus, dr. habilitat în filologie, profesor universitar, ULIM; Ludmila Hometkovski, Director Departament Știință, ULIM, Ghenadie Râbacov, lector, magistru, ULIM.

Natalia Ghimpu
Eleonora Idrisov

Preface

La présente biobibliographie qui est le XXII-ème numéro de la collection „Universitaria” constitue un hommage rendu au professeur universitaire, docteur d’Etat Petru Roșca à l’occasion de son 70-ème anniversaire. Elle est publiée dans le but de synthétiser, refléter et promouvoir les contributions scientifiques et didactiques de M. Petru Roșca, professeur de langue et littérature françaises à la Chaire de Philologie française du Département des Langues étrangères de l’Université Libre Internationale de Moldova.

La structure du présent ouvrage est déterminée par le caractère particulier d’une publication bibliographique et comprend des articles signés par des personnalités notoires du domaine de la philologie française, le Curriculum Vitae , la liste des publications de M. Petru Roșca et un index de noms. Afin de proposer une information plus complète, nous avons ajouté une section „De la collection personnelle”.

Pour élaborer cette biobibliographie, ses auteurs ont consulté les bibliographies nationales (publications de la Chambre Nationale du Livre), les instruments d’information sur les collections des bibliothèques scientifiques et universitaires de

l'Université Libre Internationale de Moldova et de l'Université d'Etat de Moldova, ainsi que la collection personnelle de M. Petru Roșca.

Les descriptions bibliographiques des documents sont structurées selon le genre des publications (doctorat, monographies, matériaux didactiques, articles scientifiques, chronique, documents de référence etc.) dans l'ordre chronologique et alphabétique, conformément aux standards bibliographiques en vigueur, la présentation typographique originale étant conservée.

L'index auxiliaire des noms facilite l'utilisation de l'ouvrage en dirigeant les lecteurs vers les numéros d'ordre des descriptions bibliographiques ou vers les pages.

L'ouvrage est destiné aux professeurs et étudiants, de même qu'aux collaborateurs des institutions scientifiques de spécialité.

La sélection des matériaux est à jour à la date du 15 mai 2006.

Nous espérons que le public sera intéressé à consulter le présent ouvrage biobibliographique qui constitue un instrument d'information utile au processus d'étude et de recherche.

Les auteurs expriment leurs sincères remerciements à M. Petru Roșca pour sa contribution à l'élaboration de ce travail, ainsi qu'à ses collègues et disciples: Ana Guțu, docteur ès lettres, professeur universitaire, Premier vice-recteur, ULIM; Ion Guțu, docteur ès lettres, maître de conférences, UEM; Zinaida Radu, docteur ès lettres, maître de conférences, ULIM; Elena Prus, docteur d'Etat ès lettres, professeur universitaire, ULIM; Ludmila Hometkovski, Directeur du Département Science, ULIM, Ghenadie Râbacov, enseignant, ULIM.

**Natalia Ghimpu,
Eleonora Idrisov,**

Traduit par **Ludmila Hometkovski**

Perene sunt căile Profesorului

Timpul zboară cu viteză cosmică și deseori sensul existenței noastre îl apreciem prin faptele și realizările, care au prins rădăcină în inimile semenilor noștri de-a lungul anilor. Necunoscute sunt căile Domnului, iar parcursul unui profesor este mai mult decât cunoscut, el este oglinda în care se reflectă chipurile tuturor discipolilor săi, mai ales dacă acești discipoli îi urmează vocația.

Petru Roșca este o personalitate simbolică pentru întreaga comunitate a filologilor francofoni, deoarece numele Dumnealui este unul de referință în domeniu. A pregătit sute de pedagogi pentru instituțiile preuniversitare și universitare din republică în cei circa 40 de ani de carieră.

Fonetician de excepție, cu o ținută academică selectă, pasionat de limba lui Balzac și Voltaire, plin de energie debordantă, mereu la dispoziția studenților săi, așa l-am cunoscut întâia dată pe profesorul universitar, doctorul habilitat Petru Roșca. Este vorba de anul 1979, când am pășit pragul Universității de Stat din Moldova, facultatea de limbi și literaturi străine. Prima impresie a mea, ca absolventă a unei școli provinciale din Cahul, a fost admirația. Eu, și nu doar eu, ci toți colegii din grupa academică, eram fascinați de apanajul francez impecabil al profesorului Petru Roșca, părea un actor distins, pogorât de pe ecranele cinematografului pentru a ne învăța pe noi, boboci tineri și ne-experimentați, melodia limbii franceze, pentru care, se știe bine, am făcut o pasiune incurabilă și care pasiune ne domină și astăzi, în sensul bun al noțiunii de cosmopolitism. Un cosmopolitism inexplicabil ce definește ființa unui poliglot prin alter ego.

Profesorul Petru Roșca, cunoscut în cercul filologilor ca savant dialectician de prestanță, a stigmatizat cercetarea lingvistică prin pertinenta concluziilor valoroase pentru fonetica teoretică, istoria limbii franceze și dialectele limbii franceze. De fapt, mereu i-am surprins pe francezi prin

cercetările noastre în domeniul limbii franceze, fiind departe de țara vorbitoare a acestei limbi romantice. Curajul științific al lui Petru Roșca a constatat anume în această provocare : să studieze minuțios toate fenomenele fonetice evolutive ale dialectelor franceze în baza hărților lingvistice, document filologic rarism, chiar și în timpurile noastre. Fonetica teoretică, fonetica practică, istoria limbii sunt domeniile predilecte ale profesorului Roșca, discipline ce au format sute de specialiști.

Eu până în prezent am afirmat și voi afirma un adevăr cert și clar, cel puțin pentru mine: calitatea performanțelor mele în limba franceză ca entitate fonetică, grafică, glosematică se datorează cu desăvârșire distinsului nostru profesor Domnului Petru Roșca. El a fost cel care ne-a ghidat, începând cu anul întâi din cei cinci ani de studii, pe calea sinuoasă a învățării limbii străine. Metoda sa de lucru, care se baza pe căutarea perfecțiunii, atât în deprinderile de vorbire orală, cât și în cele ale scrisului, s-a dovedit a fi cea mai eficace. Baza gnoseologică și epistemologică achiziționată în școala profesorului Roșca a permis grefarea branșelor ulterioare ale formațiunii didactico-științifice. Elogiul meu pentru talentul pedagogic și perseverența Domnului Petru Roșca în opera eternă de dăscălire a viitorilor profesori izvorăște din cele mai sincere sentimente de grațitudine.

Acum, de la înălțimea vârstei mele, pot să apreciez echidistant impactul personalității unui profesor asupra discipolilor săi. Nu doar calitățile profesionale ale distinsului pedagog au marcat traseul carierei noastre, ci și finețea spiritului său inedit. Orele de curs, desigur, nu au fost suficiente pentru a dezvălui plenipotențiar imaginea profesorului Petru Roșca. Spre fericire, timpurile studenției noastre erau mult mai tumultuoase decât cele de astăzi : în fiecare toamnă noi, studenții, participam activ la lucrări de recoltare a produselor agricole, mai ales la culesul strugurilor. În calitate de șef de detașament deseori mergea cu noi

profesorul Roșca. Tată a doi băieți, cap de familie, Dumnealui a manifestat întotdeauna grijă părintească față de discipolii săi, optând pentru condiții bune de lucru și trai, fapt deloc neglijabil pe vremurile când munca unui student era disconsiderată completamente, iar personalitatea unui student nu valora nimic în ochii gestionarilor agricoli. Anume momentele frumoase ale acestor digresiuni câmpiești, presurate cu peripeții ale muncii socialiste, cu serenade la gitară interpretate la focul rugului de toamnă, au permis ca noi, studenții, să-l apreciem și mai mult pe scumpul nostru profesor.

Numele omagiatului este indisolubil legat de mișcarea de eliberare națională de la sfârșitul anilor optzeci, începutul anilor nouăzeci. Un patriot înflăcărat al neamului românesc, aprig apărător al limbii române, participant alături de ai săi discipoli la manifestațiile stradale ce scandau „Limba, alfabet latin”, Petru Roșca a contribuit plenipotențiar la triumful adevărului științific referitor la limba noastră cea română și la istoria neamului românesc în pereții universitari, transmițând studenților lumina sincerității și a supremației științei, care pledează pentru cauza dreaptă.

Căile distinsului profesor universitar Petru Roșca sunt cunoscute comunității filologilor francofoni: studii la Institutul Pedagogic din Bălți, doctorat la Sankt-Petersburg, al doilea doctorat la USM, profesor la USM, facultatea de limbi și literaturi străine, profesor la Universitatea Agrară din Chișinău, profesor la ASEM, profesor, șef catedră la ULIM – un palmares notoriu pentru un dascăl de excepție. Perene sunt aceste drumuri care i-au adus Domnului Petru Roșca gloria bienemeritată și satisfacția unei munci împlinite pe nota „10”. Aceasta ar fi nota pe care i-aș acorda-o profesorului meu, deschizând o vastă paranteză unde aș plasa poemul recunoștinței cu ocazia celor 70 de ani împliniți:

Perene sunt căile profesorului
Mânat de vântul pribeag al dorului,
Dorul de carte, de vis și adevăr,
Ce ne-a-nvățat să rostim : „Eu sper”.

Sper în lumina cea sfântă a științei,
Sper în puterea divină a credinței,
Cred în cuvântul tău sincer, maestre,
Vie și rodnică munca îți este.

Versul poemului nu va cuprinde
Gloria inimii tale ce-aprinde
Suflete, ochi, idei, rugăciune,
Ave, iubite profesor, îți spunem!

Ana GUȚU,
prim - vicerector ULIM,
doctor, profesor universitar

Les voies du professeur sont pérennes

Le temps s'écoule à une vitesse cosmique et souvent nous apprécions le sens de notre existence d'après nos réalisations, nos faits qui laissent des traces dans les esprits de nos prochains à la longue des années. Les voies du Seigneur sont inconnues, mais le parcours d'un professeur est plus que connu, c'est le miroir dans lequel se reflètent les visages de tous ses disciples, et surtout de ceux qui ont suivi la vocation pédagogique.

Petru Roșca est une personnalité symbolique pour toute la communauté des philologues francophones, car son nom en est un de référence dans notre domaine. Monsieur le professeur a formé des centaines des pédagogues pour les

établissements préuniversitaires et universitaires de notre république dans ses plus de 40 ans de carrière professionnelle.

Excellent phonéticien, d'une sélecte tenue académique, passionné de la langue de Balzac et Voltaire, débordant d'énergie positive, toujours à la disposition de ses étudiants, c'est ainsi que j'ai connu pour la première fois le professeur universitaire, docteur d'état, Monsieur Petru Roșca en 1979, quand j'ai franchi le seuil de l'Université d'Etat de Moldova, faculté des langues et littératures étrangères. Venue d'une école de province, j'ai été profondément impressionnée par la figure de notre professeur et, c'est de l'admiration que nous avons tous éprouvé à son égard. Mes collègues et moi, nous étions fascinés de l'apanage français impeccable du professeur Roșca, qui paraissait descendre des écrans cinématographiques français pour nous faire apprendre, nous qui étions des becs-jaunes, la musique de la douce langue française, pour laquelle, on le sait bien, nous avons fait une passion incurable qui nous domine aujourd'hui dans le bon sens de la notion de cosmopolitisme. Un cosmopolitisme inexplicable qui définit l'essence même du polyglotte par son *alter ego*.

Le professeur Petru Roșca, bien connu dans le cercle des philologues comme un savant de valeur, a stigmatisé la recherche linguistique autochtone par la pertinence des conclusions, précieuses pour la phonétique théorique, l'histoire du français et les dialectes de la langue française. En principe, nous avons toujours surpris les Français par nos recherches en base de la langue française, nous qui sommes si loin du pays qui parle cette langue romantique. Le courage scientifique de Monsieur Petru Roșca consiste justement dans ce défi : étudier minutieusement tous les phénomènes phonétiques évolutifs des dialectes français à la base des cartes linguistiques, document philologique rarissime même de nos jours dans notre espace. La phonétique théorique, la phonétique pratique, l'histoire de la langue sont les domaines

d'intérêts scientifique et didactique du distingué professeur, les disciplines qui ont formés des centaines des spécialistes. J'ai affirmé plusieurs fois et je continue d'affirmer une vérité qui est certaine et claire, au moins, pour moi: la qualité de mes performances en français (en tant qu'entité phonétique, graphique, glossématique) est due complètement à l'œuvre de notre professeur bien aimé. Lui, il nous a guidés, à partir de la I année (sur V au total d'études universitaires) sur le chemin sinueux de l'apprentissage d'une langue étrangère. L'épistémologie de sa didactique qui se basait sur la quête de la perfection, aussi bien dans les compétences de communication orale qu'écrite, s'est avérée la plus efficace, car les bases gnoséologique et méthodologique acquises dans la formation dispensée par le professeur Roșca ont permis le greffage des branches ultérieures dans notre filière didactico-scientifique. Mon éloge pour le talent pédagogique et la persévérance de Monsieur Petru Roșca dans son éternelle mission de la formation des professeurs et des langagiers jaillit de mes sentiments les plus sincères de profonde gratitude.

Maintenant, de la hauteur de mon âge, je me considère à même de pouvoir apprécier d'une manière équidistante l'impact de la personnalité du professeur sur ses disciples. Ce ne sont pas que les qualités professionnelles de notre honorable professeur qui ont profondément marqué le trajet de notre carrière, mais aussi la finesse de son esprit inédit. Les heures de classe, bien sûr, n'ont pas été suffisantes pour dévoiler pleinement l'image de notre pédagogue. Heureusement, l'époque de nos années estudiantines était plus tumultueuse que celle moderne : chaque automne, nous, les étudiants, participions activement aux travaux champêtres, surtout, aux vendanges. Le professeur Petru Roșca partait souvent avec nous en qualité de chef de détachement des étudiants. Père de deux fils, tête de famille, il manifestait une attitude paternelle à l'égard de ses disciples, optant pour des conditions décentes de travail et de vie, fait non-négligeable

dans cette fameuse période où la prestation d'un étudiant était complètement ignorée et la personnalité d'un étudiant ne valait rien ou presque aux yeux des gestionnaires communistes. Ce sont justement ces moments de digressions lyriques- champêtres, imprégnés de périples de l'émulation socialiste, avec des sérénades à la guitare chantées autour du bûcher automnal nous ont permis d'apprécier d'avantage le professeur Petru Roșca.

Le nom de notre professeur à qui nous rendons hommage, est étroitement lié au mouvement de libération de la conscience nationale datant de la fin des années quatre-vingt début des années quatre-vingt-dix du siècle dernier. Un patriote ardent du roumanisme, fervent défenseur de la langue roumaine, participant, à coté de ses disciples, aux manifestations de masses qui scandaient «Langue, alphabet latin», Petru Roșca a largement contribué au triomphe de la vérité scientifique sur notre langue roumaine et sur l'histoire de notre peuple roumain, en la promouvant entre les murs universitaires et en transmettant aux étudiants la lumière inaliénable de la sincérité académique et de la suprématie de la science qui plaide pour de bonnes causes.

Les voies du distingué professeur universitaires Petru Roșca sont bien connues au public large des philologues francophones: formation universitaire à l'Institut Pédagogique de Bălți, doctorat à Sankt-Petersbourg, deuxième doctorat à l'Université d'Etat de Moldova, professeur à l'Université d'Etat de Moldova, professeur à l'Université Agraire de Moldova, professeur à l'Académie des Etudes Economiques de Moldova, professeur chef de chaire philologie française de l'ULIM – un palmarès digne pour un pédagogue exceptionnel. Ces voies sont pérennes, les voies qui ont guidé le Monsieur Petru Roșca à la gloire bien méritée et à la réjouissance d'un travail bien accompli, noté avec un «10». Si je devais accorder une note à mon professeur, c'est certainement un «10» que je lui donnerais, réservant une vaste parenthèse où je placerais le

poème de la reconnaissance à l'occasion de son anniversaire
de 70 ans :

Les voies du professeur sont pérennes,
L'amour l'emporte aux vérités anciennes :
La science, le rêve et l'univers,
Qui nous enseignent à dire « J'espère ».

J'espère et je crois à la lettre sacrée,
J'espère et je crois aux divines idées,
J'admire tes paroles, tes faits, cher maître,
Rien de plus vif que ta raison d'être.

Le vers du poème est pauvre, sans drame,
Pour exprimer la grandeur de ton âme,
Pour refléter tous les yeux, les esprits,
Ave, cher maître, que tu sois béni !

Ana GUȚU,
Premier vice-recteur ULIM,
docteur ès lettres, professeur universitaire

Cuvânt despre Colegul, Pedagogul și Savantul Petru Roșca

Petru Roșca a venit în Știința Lingvisticii curajos, plin de pasiune și ne-a spus-o cu toată franchețea: „*Etimologia n-a murit și ea nu va muri niciodată*”. Pe tot parcursul activității sale (din anul 1959 până în prezent) ne-a dovedit-o cu vervă și ținută academică.

Etimologia ca știință are drept scop de a reconstitui istoric mersul cuvintelor (l’histoire en marche des mots) de la origine până la prezentul lor, luând în considerare toate mutațiile și perturbațiile posibile : ea (*etimologia*) se fondează pe un dublu criteriu: pe de o parte, identificarea etimonului, iar pe de altă parte – stabilirea naturii relațiilor dintre etimon și derivatul său. E binevenit momentul să confirmăm, că dl Roșca a pornit-o în știință de la această definiție – postulată ca să nu o mai abandoneze pentru nici o clipă.

Studierea originii cuvântului, expresiei implică o atitudine cu privire la „ „*degajarea*” specificului lucrurilor prin interpretarea, care se alătură concepției atât a Grecilor, cât și a Romanilor. Atitudinea dlui Petru Roșca față de etimologia cuvântului seamănă cu prudența, pe care o are un alpinist, când acesta își pune scopul să escaladeze un munte, dorindu-și să rămână nevătămat după escaladarea acestuia.

Este un savant prudent: pentru el principiul obiectivismului constituie pivotul cercetării. Conștient de faptul, că istoria cuvintelor este de asemenea influențată și de istoria poporului, el ține cont de toate modificările structurale și semantice, reflectă cu prudență asupra principalelor evenimente, care au avut și au loc în societate. Iată de ce pentru dl Roșca etimologia apare ca un mijloc indispensabil și în studierea termenilor economici, medicali, de drept.

Dl Roșca n-a preluat, ci a dezvoltat conceptul lui P. Guiraud despre etimologia originii „ primare” (l’origine primaire) ale cuvintelor. Este evident că apariția unui cuvânt

este un fenomen de o importanță indiscutabilă și sensul „*primar*” al cuvântului poate fi considerat „*secretul*” istoriei sale.

Ceva mai târziu doctorul habilitat Petru Roșca își lărgeste aria intereselor filologice și se implică cu seriozitate în cercetarea geografiei lingvistice.

Am avut norocul să am pe masă eseul său despre „*Istoria și natura Limbii franceze vechi*”: (P. Roșca *Essais sur l’ancien francais* - Chișinău: ULIM, 2004. – 108 p.) Este atât de bine structurată această carte, este atât de argumentată, că în ultima instanță și cititorul avizat, și cel mai puțin familiarizat cu evoluția fonetică franceză, a primit în dar o sursă excelentă despre cele mai contraversate probleme ale evoluției cantitative și calitative a vocalelor și consoanelor Limbii franceze.

Di Roșca este un pedagog excelent și un savant împlinit. Este un etimolog complex, unic prin originalitatea sa. Este inconfundabil, fiindcă practic este singurul septuagenar păzitor și slujitor al etimologiei contemporane. Suntem ferm convinși că își va continua „slujba” cu aceeași dăruire.

Nu ascund, că mi-aș dori să câștig o atingere sufletească vizavi de colegul, care își începe activitatea științifică cu o jumătate de veac în urmă. Și atunci versul poetului popular îmi vine în ajutor pentru a încheia aceste rânduri de venerație și omagiere:

*Cărăruie de la Țară
Străjuită de nucari,
L-ai condus până la gară
Și-a pornit pe drumuri mari...*

Ion MANOLI,
*doctor habilitat, profesor universitar,
decanul Departamentului Limbi Străine, ULIM*

Le vol de la parole a l'adresse de Petru Roșca, Profeseur et Savant

Petru Roșca, il est venu dans la science linguistique avec courage plein de passions philologiques et il a déclaré de toute sa franchise : « L'Étymologie comme science, elle n'est pas morte, et elle ne mourra jamais! » Son chemin ayant toujours comme bonne compagne Mme l'Étymologie a été long: dès 1954 jusqu'à présent.

L'Étymologie comme science a son but essentiel : reconstruire historiquement la vie et l'allure du Mot, l'histoire en marche des mots dès leur origine jusqu'à leur vie au présent, ayant pris en considération toute modification, changement, perturbation possibles.

L'étymologie comme science diachronique se base sur un critérium au caractère double: d'un côté c'est l'identification de *l'étymon*, d'autre côté, c'est l'établissement de la nature *des relations* cachées et moins cachées entre *l'étymon* et son *dérivé*.

Nous insistons sur le fait suivant et nous affirmons que M. P. Roșca s'est lancé dans la science ayant comme règle de base justement ce postulat. Il ne l'a jamais quitté, il n'est l'a jamais trahi.

L'étude de l'origine du mot, de l'expression implique presque toujours une attitude spécifique à l'égard de l'interprétation du vocable, dont la conception a été bien dévoilée du temps d'antan des Grecs et des Romains. L'attitude de M. Roșca à l'égard de l'Étymologie du mot est tellement prudente qu'elle ressemble à celle d'un alpiniste quand celui-ci veut bien revenir sur la terre sain et sauf.

C'est un savant objectif et prudent ; l'objectivité c'est le pivot, la prudence – c'est sa manière de recherche. Etant conscient du fait que l'histoire du mot est largement influencée de l'histoire du peuple, de la société, Petru Roșca tient toujours compte de toutes les modifications structurales et sémantiques

et reflète avec prudence sur les événements d'envergure qui ont eu lieu dans la société. Voilà pourquoi pour le savant P. Roşca l'étymologie apparaît comme un moyen efficace et indispensable dans l'étude des microsystèmes terminologiques de l'économie, de la médecine, du droit.

M. Roşca, il n'a pas emprunté le concept de Pierre Guiraud sur l'origine primaire du mot, il l'a développé constructivement. Il est évident que l'apparition du Mot comme phénomène est d'une importance indubitable et le sens « primaire » du mot pourrait être considéré comme le plus grand « secret » de son histoire évolutive.

Un peu plus tard, dans les années 70-80 du siècle précédent, M. Roşca élargit l'espace de ses intérêts philologiques et il s'implique consciencieusement et sérieusement dans l'étude de la géographie linguistique.

Un jour le bonheur, il est venu à la porte de chez-moi pour me laisser sur mon bureau *l'Essai sur l'histoire et la nature de l'ancien français*, Chisinau: ULIM, 2004 - 108p., dont l'auteur est Petru Roşca. Il est si bien fondé et argumenté que *volens nolens* il me pousse à rappeler le fameux proverbe *A cœur vaillant rien d'impossible* (Nu-ți este puterea cât îți este vrerea).

L'étude de M. Roşca sur l'ancien français est à la portée pour tout lecteur avisé ou moins avisé, curieux ou moins curieux. Si quelqu'un est moins sûr dans la phonétique ou dans la phonologie française, alors il a une bonne chance : ouvrir tout simplement le livre de P. Roşca, le lire et se documenter. Le chapitre sur l'évolution quantitative et qualitative des voyelles et des consonnes est parfait. Lisez-le, savourez-le.

Monsieur Roşca est un professeur et un savant moderne par excellence. Il est un étymologiste complexe, unique par l'originalité de sa vision analytique. Il est l'unique septuagénaire - gardien et serviteur de l'Étymologie contemporaine. Nous sommes bien convaincus qu'il en restera

pour longtemps le même gardien et le même serviteur de la science.

Je ne cache pas le sentiment qui me domine, car je voudrais être un peu sentimental à côté de celui qui a commencé sa carrière philologique il y a de 50 ans. Et alors un quatrain de la poésie populaire me vient à l'esprit pour conclure et achever ses lignes pleines d'hommage et vénération:

*Ah, vous les sentiers de mon village,
Ah, vous noyers, peupliers et prairies
Vous l'avez accompagné jusqu'à la gare
Pour qu'il embrasse à jamais l'Etymologie...*

Ion MANOLI,
*Professeur universitaire, Docteur d'Etat
Directeur du Département des Langues Etrangères, ULIM*

Esența unei vieți

Student la facultatea de limbi străine a Universității Pedagogice „A. Russo” din Bălți, frumos și stilat, interpret neobosit al cântecului francez, nu numai în săli de festivități, în plină libertate sub cerul senin, dar și la televiziune, radio. Așa l-am descoperit pe domnul Petru Roșca.

Om, care niciodată n-a fost indiferent față de evenimentele, pe care le-a trăit școala, societatea. A plecat fiind student în Kazahstan pentru a participa la strângerea roadei abundente de cereale, necesare și pentru Moldova noastră. Profesorul universitar Petru Roșca era permanent alături de echipele studențești, constituite în cadrul instituțiilor unde era angajat, acestea ajutând oamenii din sat să culeagă strugurii și alte roade ale naturii.

Domnul profesor a demonstrat cu prisosință stimă și respect reciproc în relațiile cu discipolii și colegii săi. Prin felul de a fi, prin privirea-i blajină și veselă, a încurajat mii de tineri pentru a îmbrățișa profesia de pedagog, le-a altoit dragostea și interesul pentru această profesie. Garantul succesului a fost perfecționarea continuă, curiozitatea. Entuziasmul, energia nesecată, perseverența și generozitatea, toleranța i-au permis să se manifeste, demonstrând vocație atât pentru arta pedagogică, cât și pentru știință.

Lecțiile domnului profesor au fost întotdeauna activități de suflet, de interacțiune, atenție și mobilizare individuală. Este considerat pe merite drept unul dintre cei mai buni foneticieni.

E autor de manuale, publicații metodice, hărți ale dialectelor franceze, monografii, articole științifice. A elaborat și a susținut două teze de doctor. Este unicul printre specialiștii francofoni, care a contribuit la abordarea, promovarea în arealul științific din Moldova a cercetărilor despre dialectologia franceză, despre limbile regionale și metodele geografiei lingvistice.

Profesorul Petru Roșca a colaborat și mai colaborează cu dialectologi din diferite țări, în mod deosebit cu cei din Franța. În cadrul vizitelor sale de documentare în Franța a lucrat în arhivele și bibliotecile din această țară, facilitând accesul specialiștilor din Moldova la diverse documente și materiale dialectale. Ele constituie suportul factologic, pe baza căruia mulți debutanți în domeniu își încearcă forțele de analiză și creativitate.

Harul savantului și pedagogului Petru Roșca de a accepta viața așa cum este, cu succese și insuccese, de a o trăi cu demnitate, trezește admirația celor ce-l cunosc.

Zinaida RADU,
doctor conferențiar,
șef Catedră Filologie Franceză, ULLIM

L'essence d'une vie

Etudiant à la faculté des lettres étrangères de l'Université de Bălți, beau, interprète infatigable de la chanson française, dans des salles de fête, en plein air, à la télévision, radio. C'est l'homme qui n'est jamais resté indifférent vis-à-vis des événements de l'école, de la société. Encore étudiant il est parti pour Kazahstan pour participer à la récolte abondante des céréales dont Moldova avait également besoin. Il était toujours ensemble avec les étudiants qui allaient aider les agriculteurs du village ramasser les grappes de raisin et autres richesses de leur travail.

M. le professeur a présenté par toute sa vie un modèle de collaboration avec ses disciples et ses collègues. Par sa manière d'être, par son regard doux et gai, il a encouragé beaucoup de jeunes dans l'exercice de la pédagogie, il leur a cultivé l'amour de la profession. Le garant de son succès ont été le perfectionnement continu, la curiosité. L'enthousiasme,

l'énergie inépuisable, la persévérance et la générosité lui ont permis de se distinguer.

Les cours de Monsieur le professeur ont été des activités de cœur, d'interaction, de mobilisation individuelle de chaque étudiant. Il est parmi les meilleurs phoneticiens.

Il est auteur de différents manuels, élaboration didactiques, cartes des dialectes français, monographies, articles scientifiques, deux thèses de docteur.

Il est unique parmi les spécialistes francophones qui a apporté dans la science de la Moldova des recherches sur la dialectologie française, sur les langues régionales et les méthodes de la géographie linguistique.

Il a collaboré et collabore encore avec des dialectologues de différents pays et, surtout avec ceux de la France. A la suite d'un projet élaboré il a reçu le droit d'aller travailler dans les archives et les bibliothèques de la France. Il est revenu avec une multitude de matériaux qui font l'objet d'étude de beaucoup de débutants qui veulent essayer leur capacité d'analyse et de créativité.

Le don de P. Roșca, savant et professeur, est d'accepter la vie telle qu'elle est, de la vivre avec dignité, fait qui éveille l'admiration de la part de ceux qui le connaissent.

Zinaida RADU,
maître de conférences, ULIM

Omul și savantul Petru Roșca la vârsta excelenței

Portretul personalităților se conturează în timp, când pictura unidimensională se completează cu sculpturalul, iar în spatele aparențelor Profesorului Petru Roșca am început să deslușim esențele Umanului, descoperindu-i profunzimea : afectuos, dar nu familiar; academic, dar nu inaccesibil; instructiv, dar nu autoritar; rafinat, dar nu elitist, Domnul Petru Roșca este spectaculos în prezență, atent la alții, dar conștient de sine, are talentul de a transforma contactele profesionale în relații umane.

Colonizând domenii extrem de complicate în plan profesional, devine inconfundabil prin specializările - unicat pe care le-a cucerit progresiv, profesându-le cu abnegație: istoria limbii, fonetica și onomasiologia dialectală. Studiile și sintezele sale sunt contribuții fundamentale și poliendrice la romanistica sincronică și diacronică, regională și națională.

Încercările grele au permutat centrul gravitațional al universului din lumea culorilor în lumea sunetelor. Ilustrul fonetist, care a înregistrat în laboratoarele fonetice, dar și ale memoriei noastre, capodoperele literaturii franceze, s-a retras astăzi, mai mult decât altădată, în lumea corespondențelor baudelairiene:

*„La Nature est un temple où de vivants piliers
Laissent parfois sortir de confuses paroles ;
L'homme y passe à travers des forêts de symboles
Qui l'observe avec des regards familiers.
Comme de longs échos qui de loin se confondent
Dans une ténébreuse et profonde unité,
Vaste comme la nuit et comme la clarté,
Les parfums, les couleurs et les sons se répondent”.*

Ca Intelectual, Dl Petru Roșca este un model de perseverență și rezistență într-o lume care s-a întunecat la propriu, dar a rămas deschisă la figurat. El a cucerit trecutul, domină prezentul și vrea să controleze viitorul. Exilul, în care

se află. contopește realitatea cu memoria, visul și coșmarul într-o alchimie a căutărilor esențializate. Dar, oricât de mult avansează dimensiunea onirică și metaforică, realitatea implacabilă se impune cu o mare forță expresivă a durerii unui potențial care se vrea valorificat major.

La această cotitură a destinului descoperim un Om, care merge cu lumânarea aprinsă în plină zi ca Diogene în Cetate pentru a ne demonstra deplina **libertate a căutării** în sensul cel mai larg.

Elena PRUS,
dr. habilitat, profesor universitar,
Directorul Institutului de
Cercetări Filologice și Interculturale, ULM

Petru Roșca, homme et savant, à l'âge de l'excellence

Le portrait des personnalités se définit dans le temps, quand la peinture unidimensionnelle se complète avec le sculptural, ainsi derrière les apparences du Professeur Petru Rosca nous avons essentialiser l'Humain, en découvrant son profusion : affectueux, mais non familier ; académique, mais non inaccessible ; instructif, mais non autoritaire ; raffiné, mais non élitiste, Monsieur Petru Roșca est spectaculeux dans sa présence, attentif aux autres, mais conscient de soi, il a le talent de transformer les contacts professionnels en relations humaines.

En colonisant des domaines extrêmement compliqués du point de vue professionnel, il devient inconfondable par les spécialisations uniques qu'il conquiert progressivement, en les professant avec abnégation : l'histoire de la langue, la phonétique et l'onomasiologie dialectale. Ses études et synthèses sont des contributions fondamentales et

polyendriques à la philologie romane, synchronique et diachronique, régionale et nationale.

Les épreuves difficiles ont permuté le centre gravitationnel de l'univers de couleurs dans celui de sons. L'illustre phonétiste qui a enregistré dans les laboratoires phonétiques, mais de même dans celui de notre mémoire, les chefs-d'oeuvre de la littérature française, s'est retiré aujourd'hui, plus que jamais, dans le monde des correspondances baudelairiennes :

*„La Nature est un temple où de vivants piliers
Laissent parfois sortir de confuses paroles ;
L'homme y passe à travers des forêts de symboles
Qui l'observe avec des regards familiers.
Comme de longs échos qui de loin se confondent
Dans une ténébreuse et profonde unité,
Vaste comme la nuit et comme la clarté,
Les parfums, les couleurs et les sons se répondent.”*

Comme intellectuel, Monsieur Petru Roșca est un model de persévérance et résistance dans un monde qui s'est ennuagé au propre, mais est resté ouvert au figuré. Il a conquis le passé, domine le présent et veut contrôler le futur. L'exil dans lequel il se trouve, superpose la réalité à la mémoire, le rêve à la désillusion dans un palimpseste de recherches essentialisées. Mais, quoique la dimension onirique et métaphorique avance, la réalité implacable s'impose avec la force expressive d'un potentiel qui se veut valorisé d'une façon majeure. A cette courbure du destin, on découvre un Homme qui avance, une bougie à la main allumée en pleine journée comme Diogène dans la Cité, pour démontrer la complète **liberté de la recherche** dans le sens le plus large.

Elena PRUS,
Dr. d'état, prof. univ., ULM

Abnegația și perfecțiunea profesorală: Domnul Petru ROȘCA la 70 de ani

Pe Domnul Profesor, doctor habilitat Petru ROȘCA l-am cunoscut la început de septembrie 1998. Este anul în care am pășit pentru prima dată pragul ULIM-ului pentru a îmbrățișa sublimul univers universitar și pentru a cunoaște sinuozitățile și farmecul vieții studentești.

Imaginea, care mi s-a creionat la început, era cea a unui domn de aproximativ 55 de ani, înzestrat cu o planturoasă putere lăuntrică, frumos la chip și la suflet, sensibil și prietenos, gata să găsească cheia pentru a deschide inimile micilor săi învățăcei. Chiar de la primele ore m-a încântat echilibrul său decizional și caracteru-i cumpătat, ceea ce i-a permis să obțină ușor respectul și afecțiunea celor din preajmă. Cunoscător de profundis al tainelor limbii și civilizației franceze, a depus un travaliu considerabil pentru a trezi la studenți dragostea și interesul față de limba lui V. Hugo și G. Flaubert. Nu încetează nici în prezent să cultive repetabilele și sacrele valori sapiențiale, înscriindu-se astfel în galeria celor mai calificate și eminente cadre didactice de la ULIM, instituție de prestigiu și de talie europeană.

Personalitate complexă, cu pronunțate calități polivalente, filolog de excepție, Domnul Petru ROȘCA se distinge printr-un atașament necondiționat și o abnegație deosebită față de meseria, pe care și-o profesează cu fidelitate. Activitatea laborioasă pe tărâmul pedagogic, în care și-a instrumentat viața și pentru care s-a consacrat, este și ea una inedită. A scris multe și impunătoare monografii, manuale și articole științifice. În pofida vitregiilor sorții, a știut să înfrunte numeroase impedimente, păstrându-și calmul și dând pilde de tenacitate, speranță, bărbăție și dăruire de sine.

Discipolii Domniei Sale, care i se închină de sănătate, i-au apreciat întotdeauna realizările notorii, munca rodnică, infatigabilă și contribuția pluriplană fără preget în domeniile

predilecte (fonetica, cultivarea limbii, lexicologia, dialectologia și istoria limbii franceze), precum și talentul de explorator subtil al sufletelor omenești. Și eu, în calitatea mea de discipol și coleg de breaslă al distinsului profesor, mărturisesc că manifest o simpatie aparte față de personalitatea-i unică prin originalitatea sa inconfundabilă. Îi admir în toată plenitudinea vigoarea, spiritul doct, firea-i analitică debordantă, temperamentul echilibrat și pansiv, bunătatea-i nesecată, profunzimea și clarviziunea.

Perseverent profesor universitar, Domnul ROȘCA este, cu certitudine, cartea de noblețe, altarul împrejurul căruia toți se adună cu inimi iubitoare, o prezență fascinantă sui generis în arealul științific, cultural al spațiului basarabean.

Multstimate Domnule Profesor, cu prilejul frumoasei aniversări, vă urăm mulți ani de viață, sănătate, bucurii, prosperitate. Fie-vă casa luminată de căldura și florile verii, anotimpul în care v-ați născut. La mulți ani și Bunul Dumnezeu să vă țină mereu sub aripa sa ocrotitoare!

Ghenadie RÂBACOV,

lector, magistru

Catedra Filologie Franceză, ULIM

L'Abnegation et la perfection professorale Monsieur Petru ROȘCA à l'âge de 70 Ans

C'est en septembre 1998 que j'ai fais connaissance avec le professeur Petru ROȘCA. Je franchissais pour la première fois le seuil de l'ULIM pour embrasser l'univers sublime de cette université et connaître les sinuosités et les merveilles de la vie estudiantine.

C'était un beau monsieur d'environ 55 ans d'une impeccable grandeur spirituelle, d'une considérable force intérieure, sensible et amical, prêt à trouver la clé pour ouvrir les âmes de ses apprentis. Dès les premiers cours, j'ai été

frappé par son caractère résolu, équilibré et raffiné grâce auquel il a obtenu facilement le respect et l'admiration de tous. Epris de la langue et de la civilisation française dont il connaît tous les mystères, Monsieur P. ROȘCA a fait de son mieux pour éveiller l'intérêt des étudiants pour la langue de V. Hugo et G. Flaubert. A présent, son apport ne s'avère pas encore épuisé et il ne cesse pas d'inculquer les meilleures, les plus pures et sacrées valeurs sapientiales, ce qui le place parmi les plus éminents professeurs de l'ULIM, prestigieuse institution de taille européenne.

Personnalité complexe, philologue doué de qualités polyvalentes exceptionnelles, Monsieur Petru ROȘCA se distingue par un attachement inouï et une abnégation particulière vis-à-vis du métier qu'il exerce avec fidélité. Il est également à mentionner son activité laborieuse inédite dans le domaine de la pédagogie, où il a vécu et respiré sa vie et pour lequel il s'est sacrifié. Il a écrit de nombreuses et importantes monographies, manuels et articles scientifiques de fond. En dépit des difficultés qu'il a eu à surmonter, il a su garder son calme, s'imposant comme un modèle à suivre par sa ténacité, son espoir, son courage et son dévouement.

Les disciples du professeur, qui souhaitent le voir toujours plein de santé, apprécient infiniment ses réalisations notoires, son travail fructueux et infatigable ainsi que sa contribution pluridimensionnelle dans les domaines de la phonétique, lexicologie, dialectologie et histoire de la langue française. Vient s'ajouter à ses repères son talent d'explorateur du monde spirituel des humains. Pour ma part, en ma qualité de disciple et collègue de ce fameux chercheur, je sympathise énormément sa personnalité, unique par son originalité, et j'admire pleinement sa vigueur, son esprit docte, sa nature analytique débordante, son tempérament équilibré et pensif, sa générosité, sa profondeur et sa clairvoyance.

Professeur persévérant, Monsieur Petru ROȘCA représente, certainement, la carte de noblesse, l'autel qui

réunit les cœurs et fait jaillir la bonté, une personnalité fascinante sui generis dans le milieu scientifique et culturel de l'espace bessarabien.

Chère Professeur, joyeux anniversaire ! Que vous soyez toujours bien portant et que votre vie soit remplie de bonheur. Que votre maison soit ensoleillée par les fleurs et la chaleur estivale. Que Dieu vous protège !

Merci de répondre à nos questions. Merci de nous avoir dit: "Bravo, c'est merveilleux !".

Ghenadie RÂBACOV,
enseignant à la chaire de Philologie français, ULIM

CURRICULUM VITAE

Nume, prenume: ROȘCA Petru Ilie

Data și locul nașterii: 18 iunie 1936, satul Climăuți,
județul Soroca

Cetățenia: Republica Moldova

Naționalitatea: român

Limba maternă: română

Limbi străine: franceza, italiana, spaniola, rusa, germana,
engleza

Părinții: tata – Ilie (1895 – 1949).

mama – Elizaveta (Ciobanu) (1902 – 1975)

Soția: Ludmila Roșca, (n. 1938), or. Izmail, pedagog

Studii:

- Medii: 1943 – 1954, școala medie Climăuți, județul Soroca
- Superioare: 1954 – 1959, Institutul pedagogic „A. Russo”,
Bălți, specialitatea Limba și Literatura Franceză

Specialitatea: profesor – cercetător în Geografia Lingvistică,
Pan-Romanică și Galo-Romanică

Titlu didactic: profesor universitar

Titlu științific:

- **doctor în filologie** – „Лингвогеографические этюды Романии (на матер. терминов виноградарства, виноделия и садоводства)”, Leningrad, 1971
- **doctor habilitat** – „Aspecte de tipologie areală a dialectelor romanice (vocalismul)”, Chișinău, 1993

Domenii de activitate: știință (cercetător în domeniul frazeologiei limbii franceze, geografiei lingvistice non-romanice, mold-romanice), pedagogie (profesor de limbă și literatură franceză)

Locul actual de muncă: Universitatea Liberă Internațională din Moldova.

Postul: profesor – consultant

Experiența profesională:

- **Învățător:** școala medie, satul Brânzenii Vechi, raionul Telenеști (1958)
- **Institutul Pedagogic de Stat „Ion Creangă”, Chișinău:** lector la Catedra Limbi Străine (1959 – 1961)
- **Universitatea de Stat din Moldova:**
 - lector, Catedra Limbi Străine (1960 –1970)
 - lector, Catedra Limbi Romanice în cadrul Facultății de Limbi Străine (1963 – 1984)
 - lector superior, Catedra Filologie Franceză (1970–1971)
 - docent, Catedra Filologie Franceză (1971– 1984)
- **Universitatea Agrară de Stat „M.V. Frunze” din Moldova:**
 - docent, Catedra Limbi Străine (1984 – 1989)
 - șef Catedră Limbi Străine (1989 – 1994)
- **Academia de Studii Economice din Moldova:**
 - șef Catedră Limbi Străine Aplicate (1994 – 1998)
- **Universitatea Liberă Internațională din Moldova:**
 - profesor universitar, Departamentul Limbi Străine, Catedra Filologie Franceză (1998 – 2001)
 - șef Catedră Filologie Franceză (2001 – 2004)
 - profesor – consultant, Catedră Filologie Franceză (2004 – prezent)

Domenii științifice de activitate: Istoria limbii franceze; studii comparative ale limbilor romanice (romanistica); geografia lingvistică a limbii franceze; dialectologia limbii franceze

Membru al Consiliilor științifice: Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă”; Universitatea de Stat din

Moldova; Universitatea Agrară de Stat „M. V. Frunze”;
Academia de Studii Economice din Moldova;
Universitatea Liberă Internațională din Moldova

Conducător de doctorat: Teslaru, E. Particularități structural-semantice ale termenilor economici (afixoidarea pe baza materialului francez-englez)

Coordonator de ediții, redactor responsabil:

- Analele ULIM, Seria Filologie (1998 – 2005);
- Symposia Professorum, Seria Filologie , ULIM (1998 – 2005);
- Symposia Studentium, Seria Filologie (2001-2005)

Participări la congrese, conferințe, simpozioane: Academia de Științe a Republicii Moldova; Academia Romano-Americană de Științe și Arte, Chișinău, Republica Moldova; Iași, România; Așhabad, Turkmenistan; Leningrad, Moskova, Voronej, Federația Rusă

Stagii peste hotare:

- Institutul de Limbi Indo – Europene al Filialei Academiei de Științe, Leningrad (1967)
- Institutul de Lingvistică al Academiei Române, București (1994)

Distincții, diplome și medalii:

- **1971 - Diplomă de onoare** pentru organizarea Festivalului național etno-folcloric, Universitatea de Stat din Moldova
- **1976 - Diplomă de onoare și mulțumire** pentru participarea în întrecerea socialistă, Universitatea de Stat din Moldova
- **1979 - Mulțumire** pentru colaborarea cu școlile din orașele și satele din Republică, Universitatea de Stat din Moldova

- **1980 - Mulțumire** pentru pregătirea traducătorilor de limbă română pentru Olimpiada din anul 1980, Ministerul Învățământului
- **1984 - Medalia " Veteranul Muncii "**
- **1990 - Mulțumire** pentru suport în studierea limbii române a cadrelor didactice, Universitatea Agrară de Stat " M. V. Frunze"
- **1996 - Mulțumire** pentru munca îndelungată, ireproșabilă și în legătură cu împlinirea a 60 de ani, Academia de Studii Economice din Moldova
- **2001 - Diplomă** pentru merite în organizarea lucrului de cercetare științifică, Universitatea Liberă Internațională din Moldova
- **2001 - Diplomă** pentru succese remarcabile obținute în cadrul lucrărilor ediției a 5 -a sesiunii științifice anuale a cadrelor didactice, Universitatea Liberă Internațională din Moldova
- **2005 - Diplomă** pentru activitatea laborioasă în domeniul cercetării științifice, Universitatea Liberă internațională din Moldova.

Lucru în biblioteci: Biblioteca Academiei de Științe din Chișinău; Biblioteca Universității de Stat, Chișinău, Republica Moldova; Biblioteca Academiei de Științe din Leningrad, Federația Rusă; Biblioteca Institutului de Limbi Indo - Europene al Filialei Academiei de Științe din Leningrad, Federația Rusă; Biblioteca de stat „V.I. Lenin”, Moskova, Federația Rusă; Biblioteca Universității Prieteniei Popoarelor „Patris Lumumba”, Moskova, Federația Rusă; Biblioteca Centrului Dialectologic de Litere din Grenoble, Franța; Biblioteca Universității din Dijon, Franța; Biblioteca Academiei Române, București, România; Biblioteca Institutului de Lingvistică al Academiei Române, București, România.

CURRICULUM VITAE

Nom, prénom: ROȘCA Petru

Citoyenneté: République de Moldova

Nationalité: Roumain

Langue maternelle: le roumain

Langues étrangères: le français, l'italien, l'espagnol le russe, l'allemand (à l'aide du dictionnaire), l'anglais (à l'aide du dictionnaire).

Les parents: le père – Ilie (1895 – 1949).

La mère – Elizaveta (Ciobanu), (1902 – 1975).

L'épouse: Ludmila Roșca, (née en 1938), la ville de Izmail, professeur d'Economie politique,

Etudes:

- **Secondaires:** 1943 – 1954, école secondaire de Climăuți, district Soroca.
- **Supérieurs:** 1954 – 1959, l'Institut Pédagogique „A. Russo,, Bălți, spécialité Langue et littérature française.

La spécialité: professeur – chercheur dans le domaine de la Géographie Linguistique pan-romane et gallo-romane.

Titre didactique: professeur universitaire.

Titre scientifique:

- **Docteur en philologie** - Лингвогеографические этюды Романии (на матер. терминов виноградарства, виноделия и садоводства), Léningrad, 1971.
- **Docteur d'Etat** - Aspecte de tipologie areală a dialectelor romanice (vocalismul) (Aspects de tipologie aréale des dialectes romanes. Le vocalisme), Chișinău, 1993.

Domaines d'activité: science (chercheur dans le domaine de la phraséologie du français, de la géographie linguistique pan-romane et moldo-romane, pédagogie (professeur de langue et littérature française).

Le lieu de travail: Université Libre Internationale de Moldova.

Emploi: Professeur – consultant.

Expérience professionnelle:

- **Enseignat:** 1958, école secondaire du village Brânzenii Vechi, Telenesti.
- **L'Institut Pédagogique d'Etat „Ion Creangă,, de Chişinău:** lecteur à la Chaire des Langues Etrangères (1959 – 1961).
- **Université d'Etat de Moldova,**
 - lecteur à la Chaire des Langues Etrangères (1960 – 1970);
 - lecteur à la Chaire des Langues romanes dans le cadre de la faculté des Langues Etrangères (1963 – 1984);
 - lecteur supérieur à la Chaire de Philologie française (1970– 1971);
 - agrège à la Chaire de Langues Etrangères (1971– 1984).
- **Université Agraire d'Etat „V. Frunze,, de Moldova:**
 - agrège à la Chaire de Langues Etrangères (1984 – 1989);
 - chef de la Chaire de Langues Etrangères (1989 – 1994);
- **Académie d'Etudes Economiques de Moldova:**
 - chef de la Chaire de Langues Etrangères Appliquées (1994 – 1998)

- **Université Libre Internationale de Moldova:**
 - professeur universitaire, Département des Langues Etrangères, Chaire de Philologie française (1998 - 2001);
 - chef de la chaire de Philologie française (2001 - 2004);
 - professeur - consultant à la Chaire de Philologie française (2004 - présent).

Domaines scientifiques d'activité: histoire de la langue française; étude comparative des langues romanes; géographie linguistique du français; dialectologie du français.

Membre du Sénat: Université Pédagogique d'Etat „I. Creangă”; Université d'Etat de Moldova; Université Agraire d'Etat „I. Frunză”; Académie d'Etudes Economiques de Moldova; Université Libre Internationale de Moldova.

Directeur scientifique de doctorat: Teslaru, E. Particularități structural-semantice ale termenilor economici (aficsarea pe baza materialului francez-anglais) - Les particularités structurales et sémantiques des termes économiques.

Coordinateur des éditions, rédacteur responsable:

- Annales de l'ULIM, Série Philologie Française (1998 - 2005);
- Symposia Professorum, Série Philologie Française, ULIM (1998 - 2005).

Congrès, conférences, symposiums: Académie de Sciences de la République de Moldova, Académie Romano-Américaine de Sciences et Arts, Chișinău, République de Moldova; Achkhabad, Chișinău, Sankt-Petersbourg, Moscou.

Stages à l'étranger:

- L'Institut des Langues Indo-européennes de la Filiale de l'Académie de Sciences de Leningrad (avec la permission de l'Académie de Sciences de l'URSS), (1967);
- L'Institut de Linguistique de l'Académie Roumaine, Bucarest (1994);

Distinctions, diplômes et médailles:

- 1971 - Diplôme d'honneur pour l'organisation du festival national éthno-folklorique, Université d'Etat de Moldova.
- 1976 - Diplôme d'honneur et remerciement pour la participation à la compétition socialiste, Université d'Etat de Moldova.
- 1979 - Remerciements pour la collaboration avec les écoles des villes et villages de la République, Université d'Etat de Moldova.
- 1980 - Remerciements pour la formation des traducteurs de langue roumaine pour l'Olympiade de 1980, Ministère de l'Enseignement.
- 1984 - La médaille „Le vétéran du travail”
- 1990 - Remerciements pour l'appui dans l'étude du roumain du corps enseignant, Université Agraire d'Etat “ M. V. Frunze”
- 1996 - Remerciements pour le son long et l'infatigable travail, à l'occasion de l'anniversaire de 60 ans, Académie d'Etudes Economiques de Moldova.
- 2001 - Diplôme pour l'organisation du travail de recherche, Université Libre Internationale de Moldova.
- 2001 - Diplôme pour les succès notoires obtenus dans le cadre des travaux de la 5-ième édition scientifique annuelle des professeurs, Université Libre Internationale de Moldova.

- 2005 – Diplôme pour l'activité laborieuse dans le domaine des recherches scientifiques, Université Libre Internationale de Moldova.

Les bibliothèques fréquentées: La bibliothèque de l'Académie des Sciences de Moldova; La bibliothèque de l'Université d'Etat, Chişinău, Moldova; La bibliothèque de l'Académie des Sciences de Leningrad, Russie; La bibliothèque de l'Institut des Langues Indo-européennes de la Filiale de l'Académie des Sciences de Leningrad, Russie; La bibliothèque d'Etat de Moscou, Russie; La bibliothèque de l'Université de l'Amitié des peuples „P. Lumumba”, Moscou; La bibliothèque du Centre Dialectologique de Lettres de Grenoble, France; La bibliothèque de l'Université de Dijon, France; La bibliothèque de l'Académie Roumaine, Bucarest, Roumanie; La bibliothèque de l'Institut de Linguistique de l'Académie Roumaine, Bucarest, Roumanie.

Lucrări semnate de Petru Roșca

Ouvrages signés par Petru Roșca

Doctorat **Doctorat**

1970

1. Рошка, П.И. Лингвогеографические этюды Романии: (на матер. терминов виноградарства, виноделия и садоводства): дисс. на соискание учен. степени канд. филол. наук / АН СССР; Ленинград. отд-ние индоевроп. яз. – Ленинград, 1970. – 226 p.

1971

2. Рошка, П.И. Лингвогеографические этюды Романии: автореф. дисс. на соискание учен. степени канд. филол. наук / АН СССР, Ленинград. отд-ние индоевроп. яз. – Ленинград, 1971. – 27 p.

1993

3. Roșca, P.I. Aspecte de tipologie areală a dialectelor romanice (vocalismul): tz. de dr. habilitat / Univ. de Stat din Moldova. – Ch.: USM, 1993. – 260 p.

1994

4. Roșca, P.I. Aspecte de tipologie areală a dialectelor romanice (vocalismul): autoref. al tz. de dr. habilitat /Univ. de Stat din Moldova. – Ch.: USM, 1994. – 33 p.

Monografii **Monographies**

1972

5. Рошка, П. И. Общее и романское языкознание. – М., 1972. – 35 p.

6. Рошка, П. И. Проблемы картографирования в языкознании и этнографии / М. А. Бородина, П. И. Рошка, С. П. Николаева. – Ленинград: Наука, 1972. – 132 p.

1994

7. Roșca, P. I. Aspecte de tipologie areală a dialectelor romanice: (vocalismul) / Acad. de Studii Economice; red. resp. A. Evdoșenco. - Ch.: ASEM, 1994. - 94 p.: hărți.

1997

8. Roșca, P. I. Tipologie areală și afinități lingvistice în dialectele romanice. - Ch.,1997. - 115 p.: hărți.

2004

9. Roșca, P. I. Essais sur l'ancien français: étude phonétique / Univ. Liberă Int. din Moldova. - Ch.: ULIM, 2004. - 107 p.: hărți.

**Articole științifice
Articles scientifiques**

**Articole în culegeri și anuare
Articles dans des recueils et annuaires**

1965

10. Рошка, П.И. К вопросу об объеме фразеологии // Научная сессия профессорско-преподавательского состава Кишиневского Государственного Университета по итогам научно-исследовательской работы за 1964 год. - К., 1965. - P. 190-192.

1969

11. Рошка П.И. Об интерпретации лексических единиц в Европейской романи // Совещание по общим вопросам диалектологии и истории языка: (тез.). - М., 1969. -- P. 26.

1970

12. Рошка П. И. О некоторых совпадениях между восточно-романским ареалом и итальянскими диалектами // Лингвистические исследования. - Ленинград, 1970. - P 210-222.

1971

13. Рошка П. И. К вопросу об основных ареалах романиии // Учен. зап. Кишин. Гос. ун – та им. В. И. Ленина: сб. работ по иностр. яз. – Т. 115. – К., 1971. – Р. 17–25.

14. Рошка П. И. Некоторые выводы вытекающие из опыта составления лингвистической карты // Научная конференции профессорско-преподавательского состава Кишиневского Государственного Университета по итогам научно-исследовательской работы за 1971 год. – К., 1971. – Р. 21-24.

15. Рошка, П. И. Опыт составления и использования сводной лингвистической карты романских языков // Ареальные исследования в языкознании и этнографии : тез. докл., 9 янв. 1971 / АН СССР. Ленинград. отд-ние. Ин-т языкознания и этнографии. – Ленинград.: Наука, 1971. – Р. 71-72.

1972

16. Рошка, П.И. К вопросу о палатализации литературного “С” перед “А” в галло-романских диалектах: лингвогеогр. этюд // Научная конференция профессорско-преподавательского состава Кишиневского Государственного Университета по итогам научно-исследовательской работы за 1972 год. – К., 1972. – Р. 262-263.

17. Рошка П.И. Лингвистическое изучение романских языков. Проблематика и составление атласов / М.А. Бородина, П.И. Рошка // Общее и романское языкознание. – М., 1972. – Р. 27-36.

18. Рошка, П.И. Согласная “С” перед гласным переднего ряда “А” в галло-романских диалектах: лингвогеогр. этюд // Научная конференция профессорско – преподавательского состава Кишиневского Государственного Университета по итогам научно-исследовательской работы за 1972 год. – К., 1972. – Р. 261-262.

1974

19. Рошка, П.И. Опыт рекартографирования и интерпретации общероманского ареала /М.А. Бородина, П.И. Рошка, С.П. Николаева // Проблемы картографирования в языкознании и этнографии. – Л.: Наука, 1974. – Р. 67 – 68.

1976

20. Рошка, П.И. Центральные и маргинальные ареалы понятия „Давить виноград“ // Ареальные исследования в языкознании и этнографии. – Ленинград: Наука, 1976. – Р. 101-104.

1981

21. Рошка, П.И. О внешних языковых границах франко-провансальских говоров (область Lyonnais) // Грамматические и лексические исследования по романским и германским языкам. – К., 1981. – Р. 119-124.

1984

22. Рошка П.И. Profil de la langue moldave: problèmes de la classification des langues romanes // Молдавия, моя республика: метод. разработки по разговор. практике для студентов 1- 2-го курсов отд-ния фр. яз. и лит. / Кишин. гос. ун-т им. В.И. Ленина. – К., 1984. – Р. 34-74.

23. Рошка, П.И. К вопросу об оппозиции «А» заднего и «А» переднего во франко-провансальских говорах // Грамматические и лексические системы в романских и германских языках. – К., 1984. – Р. 87-91.

1986

24. Рошка, П.И. К проблеме генетических ареальных и типологических связей романских языков // Научная конференция профессорско – преподавательского состава, аспирантов, 26-29 янв. 1986 / Ленинград. отд-ние ин-та языкознания. – Л., 1986. – Р. 27.

1987

25. Рошка, П.И. Больше внимания планированию и усвоению грамматического материала / С. В. Райлеан, М. С. Жунгиету, П. И. Рошка // Тезисы докладов 3-й Республиканской научно – методической конференции «Повышение качества преподавания иностранных языков в вузах Туркменской СССР». – Ашхабад, 1987. – Р. 35.

1993

26. Poșca, P.I. Cu privire la criteriile de clasificare a limbilor romanice // Congresul al 18-lea al Academiei romano - americane de știință și arte „Moldova: deschideri științifice și culturale spre vest” / Acad. de Șt. a Moldovei. Academia Romano - Americană de șt. și arte. - Ch., 1993. - P. 14.

1994

27. Roșca, P.I. Priviri de ansamblu asupra genezei și evoluției limbilor romanice // Probleme de lingvistică, știință literară și didactică: materialele conferinței șt., 3 mart. 1994. Aniversarea a XXX-a a Facultății de Limbi și Literaturi Străine. - Ch.: ASEM, 1994. - P. 4.

1995

28. Roșca, P.I. Raportul dintre limbă - dialect și zonele mixte // Bilanțul activității științifice USM pe anii 1993-1994: materialele conf. corpului didactico - șt. Șt. umanistice / Univ. de Stat din Moldova. - Ch., 1995. - P. 177.

1997

29. Roșca, P.I. Cu privire la criteriile de elaborare a dicționarilor explicative / P.I. Roșca, A. Munteanu // Politica industrială și comercială în Republica Moldova: [materiale ale simpoz. int., 25-26 sept. 1997] / Acad. de Studii Economice din Moldova. - Ch., 1997. - P. 563-565.

1999

30. Roșca, P.I. Cu privire la etimologia termenilor economici: (în baza lb. fr. și engl.) / P.I. Roșca, E. Teslaru // Symposia Professorum. Seria Filologie 1999 / Univ. Liberă Int. din Moldova ; dir. Andrei Galben. - Ch.: ULIM, 1999. - P. 16-17.

31. Roșca, P.I. Despre importanța substratului în formarea limbilor neolatine // Analele Științifice ULIM. Filologie, 1999: Vol. 1 / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. Andrei Galben; red. resp. Gh. Postică. - 1999. - Ch.: ULIM, 1999. - P. 7-9.

32. Roșca, P.I. Limbă, dialect și zone mixte: (rez.) // Symposia Professorum. Seria Filologie 1999 / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. Andrei Galben. – Ch.: ULIM, 1999. – P. 5-6.

33. Roșca, P.I. Symbolismul vegetalului în Biblie = (Vegetation symbolism in the Bible) / Ana Airinei, P.I. Roșca // Analele Științifice ULIM. Seria Filologie 1999: Vol. 1 / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. Andrei Galben. – Ch.: ULIM, 1999. – P. 71-78.

2000

34. Roșca, P.I. Cu privire la formarea terminologiei economice franceze: (probleme de derivatizare) / P.I. Roșca, V. Damian // Symposia Professorum. Seria Filologie, 2000 / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. Andrei Galben; red. Gh. Postică. – Ch.: ULIM, 2000. – P. 10-12.

35. Roșca, P.I. Tipuri de arii dialectale // Symposia Professorum. Seria Filologie, 2000 / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. Andrei Galben; red. Gh. Postică. – Ch.: ULIM, 2000. – P. 12-13.

2001

36. Roșca, P.I. Conception linguistique de J. Gilleron // Symposia Professorum. Seria Filologie, 2001 / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. Andrei Galben; coord. Gh. Postică. – Ch.: ULIM, 2001. – P. 3-10.

37. Roșca, P.I. Elementul etimologic al prefixării și sufixării: (în baza terminologiei economice franceze) / V. Damian, P.I. Roșca // Symposia Professorum. Seria Filologie 2001 / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. Andrei Galben; coord. Gh. Postică. – Ch.: ULIM, 2001. – P. 71-77.

38. Roșca, P.I. Prefixoidarea în terminologia economică / E. Teslaru, P.I. Roșca // Symposia Professorum. Seria Filologie, 2001 / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. Andrei Galben; coord. Gh. Postică. – Ch.: ULIM, 2001. – P. 77-83.

2002

39. Roșca, P.I. Eléments celtiques dans les dialectes français // Conexiuni și perspective în filologia contemporană : [tz. și comunic. ale conf. șt. int., 24 – 25 sept. 2001 : in memoriam Victor Banaru] /

Univ. de Stat din Moldova, Univ. Liberă Int. din Moldova, Alianța Franceză din Moldova, Univ. Pedagogică de Stat „I. Creangă”. – Ch.: CE USM, 2002. – P. 134–135.

40. Roșca, P.I. Sur la Diphtongaison des voyelles latines *e* et *o* et leurs aboutissement en ancien français et en français moderne // Lecturi Filologice: Vol. 3 / Univ. Liberă Int. din Moldova, Universitatea București, Université Catholique de Paris, France, Institut Supérieur d'Interprètes et de Traducteurs; red. șefi: Ion Dron, Dan-Horia Mazilu. – Ch.; București; Paris, 2002. – P. 132 –136.

41. Roșca, P.I. Unele particularități ale francezei regionale // Știința universitară la începutul mileniului trei: simpoz. șt. int., 15 oct. 2002: (rez. comunic.) / Univ. Liberă Int. din Moldova, coord. Gh. Postică. – Ch.: Pontos, 2002. – P. 105.

2003

42. Roșca, P.I. Certains problèmes de géographie linguistique et de dialectologie // Analele Științifice. Filologie, 2003: Vol. 2 / Univ. Liberă Int. Moldova; dir. Andrei Galben; coord. Gh. Postică. – Ch.: Pontos, 2003. – P. 31–34.

43. Roșca, P.I. La stratigraphie onomasiologique // Analele Științifice. Filologie, 2003: Vol. 2 / Univ. Liberă Int. Moldova; dir. Andrei Galben; coord. Gh. Postică. – Ch.: Pontos, 2003. – P. 28–30.

Articole în reviste Articles dans des revues

1977

44. Roșca, P.I. Tipologie areală și afinități lingvistice în dialectele romanice // Economica. – 1977. – (Ed. specială). – P. 71-73. - Cu caract. chir.

1982

45. Roșca, P.I. Unele aspecte ale evoluției lui „L,, latin în graiurile franco – provansale și cele moldovenesti // Limba și lit. mold. - 1982. – Nr 4. – P. 26–31. – Cu caract. chir.

1983

46. Roșca, P.I. Tendințe fonetice în limbi și dialecte romanice // Limba și lit. mold. - 1983. - Nr 3. - P. 67. - Cu caract. chir.

1984

47. Roșca, P.I. Cu privire la evoluția lui „E,, latin în dialectele limbilor romanice // Limba și lit. mold. - 1984. - Nr 3. - P. 41-45. - Cu caract. chir.

Lucrări didactice Ouvrages didactiques

1973

48. Рошка, П.И. Некоторые проблемы современного французского и других романских языков: учеб. пособие для студентов филол. фак. / Кишин. Гос. Ун - т. - К.: КГУ, 1973. - 96 р.

1979

49. Рошка, П.И. Методические разработки для спецсеминара по лингвистической географии: для студентов 4-го курса фр. отд-ния / Кишин. Гос. Ун - т. - К.: КГУ, 1979. - 44 р.

1980

50. Рошка, П.И. Методические разработки для спецсеминара по лингвогеографии для студентов французского отделения: (4-й курс). - К.: КГУ, 1980. - 44 р.

1985

51. Рошка, П.И. Французский язык: метод. разраб. по разговор. практике для студентов 2-го курса отд-ния. фр. яз. и лит. / Кишин. Гос. Ун - т. Каф. фр. филологии. - К.: КГУ, 1985. - 93 р.

52. Рошка, П.И. Французский язык: метод. разраб. по обществ. - полит. тематике / М.С. Жунгиету, П.И. Рошка; отв. ред. П.И. Рошка; Кишин. с.-х. ин-т им. М. В. Фрунзе. Каф. иностр. яз. - К.: КСХИ, 1985. - 52 р. - Bibliogr.: p. 50 (10 tit.).

1988

53. Рошка, П.И. Французский язык: метод. указ. для самостоятельной работы студентов всех специальностей / П.И. Рошка, М.С. Жунгиету; Кишин. с.-х. ин-т им. М. В. Фрунзе. Каф. иностр. яз. - К., 1988. - 106 p.

54. Рошка, П.И. Французский язык: словарь-минимум по обществ.-полит. тематике: метод. разработ. / П.И. Рошка, С.В. Райлян, М.С. Жунгиету; Кишин. с.-х. ин-т им. М. В. Фрунзе. Каф. иностр. яз. - К.: КСХИ, 1988. - 70 p.

1989

55. Roșca, P.I. Limba Franceză: indicații metodice pentru lucrul de sinestătător al studenților Fac. de Economie: (secția fără frecvență) / Comisia de Stat pentru Complexul Agroindustrial al URSS, Inst. Agricol „M.V. Frunze” din Chișinău. - Ch.: IAC, 1989. - 36 p.

56. Roșca, P.I. Limba Franceză: indicații metodice pentru studenții anului întâi: (prima etapă de studii) / P.I. Roșca, R.S. Volonscaia, V.S. Gumeniuc; red. resp. P.I. Roșca; Comisia de Stat pentru Complexul Agroindustrial al URSS, Inst. Agricol „M.V. Frunze” din Chișinău. - Ch.: IAC, 1989. - 54 p.

1995

57. Roșca, P.I. Programele cursurilor la limba franceză, engleză, germană, spaniolă / Acad. de Studii Economice din Moldova; alcăt. P.I. Roșca. - Ch.: ASEM, 1995. - 54 p.

1997

58. Roșca, P.I. Limba franceză : [texte pentru lectura suplimentară, specialitatea „Contabilitate și Audit”, anul de studii 1 și 2] / P.I. Roșca, I. Rusu, M. Agafita, ... / Acad. de Studii Economice din Moldova. - Ch.: ASEM, 1997. - 165 p.

1998

59. Roșca, P.I. Receuil de textes: (Le marketing): (pour la spécialité „Marketing”, 2-e année) / P.I. Roșca, E. Buza, V. Damian, ...; coord. P.I. Roșca / Acad. de Studii Economice din Moldova. - Ch.: ASEM, 1998. - 58 p.

60. Roșca, P.I. Dialectologia: [curriculum disciplinar al cursului] // Curriculum: specilitatea "Lb. moderne și clasice", specializarea "Lb. fr., lb. engl.", calificarea "traducător" / interpret de lb. fr. și engl. / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. ed. A. Galben; coord. șt. A. Guțu. - Ch., 2004. - P. 118.

61. Roșca, P.I. Istoria limbii A franceză: [curriculum disciplinar al cursului] // Curriculum: specilitatea "Lb. moderne și clasice", specializarea "Lb. fr., lb. engl.", calificarea "traducător" / interpret de lb. fr. și engl. / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. ed. A. Galben; coord. șt. A. Guțu. - Ch., 2004. - P. 75.

62. Roșca, P.I. Lexic Limba A franceză: [curriculum disciplinar al cursului] // Curriculum: specilitatea "Lb. moderne și clasice", specializarea "Lb. fr., lb. engl.", calificarea "traducător" / interpret de lb. fr. și engl. / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. ed. A. Galben; coord. șt. A. Guțu. - Ch., 2004. - P. 40.

63. Roșca, P.I. Romanistica: [curriculum disciplinar al cursului] // Curriculum: specilitatea "Lb. moderne și clasice", specializarea "Lb. fr., lb. engl.", calificarea "traducător" / interpret de lb. fr. și engl. / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. ed. A. Galben; coord. șt. A. Guțu. - Ch., 2004. - P. 104.

64. Roșca, P.I. Variante neconvenționale. Limba A franceză: [curriculum disciplinar al cursului] // Curriculum: specilitatea "Lb. moderne și clasice", specializarea "Lb. fr., lb. engl.", calificarea "traducător" / interpret de lb. fr. și engl. / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. ed. A. Galben; coord. șt. A. Guțu. - Ch., 2004. - P. 110.

Publicistică. Lucrări de prezentare Articles de presse. Ouvrages de présentation.

65. Roșca, P.I. Activități francofile la ULIM: [pe marginea decadei Francofoniei, mart. 2001] // Universitas: [Linguae millenarum] / publ. a Departamentului Lb. Străine ULIM. - [2001. - Nr 1.] - P. 2.

Cronică. Note. Omagieri
Chronique. Notes. Hommages

66. Roșca, P.I. Valentin Cijacovschii la 75 de ani // Analele Științifice ULIM. Filologie, 1999: Vol. 1 / Univ. Liberă Int. Moldova; dir. A. Galben. - Ch.: Pontos, 1999. - P. 111.

Profesorul Petru Roșca - traducător, redactor, recenzent,
conducător științific

Le professeur Petru Roșca - rédacteur, traducteur,
directeur scientifique, responsable d'éditions

1969

67. Roșca, P.I. [Recenzie] // Limba și lit. mold. - 1969. - Nr 4. - P. 72-74. - Rec. la cartea: Udler R. Atlasul lingvistic moldovenesc / R. Udler, V. Melnic. -- Ch., 1968. -- 315 p. - Cu caract. chir.

1975

68. Roșca, P.I. Geografie lingvistică // Cultura. - 1975. - 8 mart. - P. 6. - Rec. la cartea: Pavel V.C. Terminologia agricolă moldovenească. - Ch., 1974. - 210 p. - Cu caract. chir.

1984

69. Roșca, P.I. [Recenzie] // Limba și lit. mold. - 1984. - Nr 4. - P. 26. - Rec. la cartea: Udler P. Atlasul lingvistic moldovenesc: Partea 1: Fonetica; Partea a 2-a: Morfologia / P. Udler, V. Melnic. - 1984. - Cu caract. chir.

70. Молдавия, моя республика: метод. разраб. по разговор. практике для студ. I - II курсов отд-ния фр. яз. и лит. / Кишин. Гос. Ун-т; ред., пер. П.И. Рошка. - К., 1984. - 88 p.

1985

71. Рошка, П. И. Французский язык: метод. разраб. по обществ. - полит. тематике / Кишин. с.- х. ин-т им. М. В. Фрунзе. Каф. иностр. яз.; М.С. Жунгиету, П.И. Рошка; отв. ред. П.И. Рошка - К.: КСХИ, 1985. - 52 p. - Bibliogr.: p. 50 (10 tit.).

1988

72. Французский язык: метод. указ. для самостоятельной работы студентов всех специальностей / Кишин. с.-х. ин-т им. М.В. Фрунзе; *ред., сост. П.И. Рошка*. – Кишин., 1988. – 106 p.

1989

73. Limba Franceză: indicații metodice pentru lucrul de sine stătător al studenților Fac. de Economie, secția fără frecvență / Comisia de Stat pentru Complexul Agroindustrial al URSS, Inst. Agricol „M.V. Frunze” din Chișinău; *red. resp. P.I. Roșca*. – Ch.: IAC, 1989. – 36 p.

1994

74. Roșca, P.I. [Recenzie] // Limba română. – 1994. – Nr 3/4. – P. 134-135. – Rec. la cartea: Pavel Vasiliu. Atlasul lingvistic român pe regiuni: Basarabia, Transnistria. – Vol. 1. – Ch.: Știința, 1994. – 239 p.

1995

75. Programele cursurilor la limba franceză, engleză, germană, spaniolă / Acad. de Studii Economice din Moldova; *alcăt. P.I. Roșca*. – Ch.: ASEM, 1995. – 54 p.

1998

76. Roșca, P.I. Recueil de textes: (Le marketing): (pour la spécialité „Marketing”, 2-e année) / P.I. Roșca, E. Buza, V. Damian, ...; *coord. P.I. Roșca* / Acad. de Studii Economice din Moldova. – Ch.: ASEM, 1998. – 58 p.

2000

77. Symposia Professorum. Seria Filologie 2000 / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. A. Galben; coord. Gh. Postică; *resp. de ed. P.I. Roșca*. – Ch.: ULIM, 2000. – 87 p.

2001

78. Symposia Professorum. Seria Filologie: materialele sesiunii șt. din 4 – 5 mai 2001 / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. A. Galben; coord. Gh. Postică; *resp. de ed. P.I. Roșca*. – Ch.: ULIM, 2001. – 340 p.

79. Symposia Professorum: progr. al sesiunii șt. din 4 – 5 mai 2001 / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. A. Galben; coord. Gh. Postică; *coleg. red.: Gh. Golubenco, A. Gribincea, P.I. Roșca, ...* . – Ch.: ULIM, 2001. – 40 p.

2002

80. Symposia Studentium. Seria Filologie: mater. sesiunii șt. din 12 – 13 apr. 2002 / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. A. Galben; coord. Gh. Postică; *resp. de ed. P.I. Roșca*. – Ch.: ULIM, 2002. – 32 p.

81. Lungu, Elena. La Palatalisation / *cond. șt. P.I. Roșca* // Symposia Studentium Seria Filologie: mater. sesiunii șt. din 12 – 13 apr. 2002 / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. A. Galben; coord. Gh. Postică. – Ch.: ULIM, 2002. – P. 19–21.

82. Moraru, Natalia. L'aspect et le caractère de l'action verbale. Les difficultés de la traduction / *cond. șt. P.I. Roșca* // Symposia Studentium. Seria Filologie: mater. sesiunii șt. din 12 – 13 apr. 2002 / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. A. Galben; coord. Gh. Postică. – Ch.: ULIM, 2002. – P. 22–25.

2003

83. Roșca, P.I. Avis sur „Dialectologie et littérature du domaine d'oïl occidental” // *Analele Științifice. Filologie*, 2003: Vol. 2 / Univ. Liberă Int. Moldova; dir. Andrei Galben; coord. Gh. Postică. – Ch.: Pontos, 2003. – P. 193–195. – Rec. la cartea: *Dialectologie et littérature du domaine d'oïl occidental: actes du cinquieme colloque tenu a Blois-Seillac du 5 au 7 mai 1993*. – Paris, 1995. – 470 p.

84. *Analele Științifice. Filologie*, 2003: Vol. 2 / Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. A. Galben; coord. Gh. Postică; coord. Seria Filologie A. Guțu; *red. șt. P.I. Roșca*. – Ch.: Pontos, 2003. – 227 p.

85. Teslaru, E. Particularități structural-semantice ale termenilor economici: (afixoidarea pe baza materialului fr. - engl): autoref. al tz. de dr. / Univ. de Stat din Moldova; *coord. șt. P.I. Roșca*. – Ch.: USM, 2003. – 26 p.

2005

86. Analele Universității Libere Internaționale din Moldova. Filologie, 2005: Vol. 3 / Univ. Liberă Int. Moldova; dir. publ. A. Galben; coord. șt. P. Parasca; red. resp. A. Guțu; *coleg. red.*: L. Hometkovski, *P.I. Roșca*, T. Gogu, - Ch.: ULIM, 2005. - 205 p.

Manuscrise ale lui Petru Roșca Les manuscrits de Petru Roșca

87. Roșca, P.I. Consonantismul pan romanic. - Ch., 2003. - 265 p.

88. Roșca, P.I. Hărți lingvistice: Bourgogne, Picardie, Champagne et Brie: [trei blocuri a câte 100 hărți]. - Ch., 2004. - 547 p.

89. Roșca, P.I. Onomasiologie dialectala în Ile-de-France: [coment. a 90 de hărți]. - Ch., 2005. - 345 p.

90. Roșca, P.I. Rotacismul romanic. - Ch., 2002. - 231 p.

Referințe privind activitatea lui Petru Roșca Références Visant L'activité de Petru Roșca

1996

91. Roșca Petru: [inf. bibliogr.] // Madan, Ion. Cercetări în domeniul științelor umanistice la Universitatea de Stat din Moldova: (1974 - 1995): contribuții bibliogr. / Univ. de Stat din Moldova. - Ch.: F. E.-P. „Tipogr. Centrală”, 1996. - P. 2961; 3764; 3766-3767.

2001

92. Petru Roșca: [dr. conf.: date biogr.] // Dron Ion, Vicol Dragoș. Profesorii Universității Libere din Moldova = Les professeurs de l'ULIM = Преподаватели УЛИМ / coord. Gh. Postică; trad. A. Guțu; L. Slobodeniuc. - Ch.: ULIM, 2001. - P. 357-358.

2005

93. Axenti, Eufrosinia. 40 de ani de ascensiune // Pagini de muncă, pagini de succes: catedra Filologie Franceză "Grigore Cincilei" la 40 de ani / Univ. de Stat din Moldova. - Ch.: CEP USM, 2005. - P. 8-10.

94. Ciobanu, Anatol. Climat ce predispune la o activitate plină de dăruire // Pagini de muncă, pagini de succes: catedra Filologie Franceză "Grigore Cincilei" la 40 de ani / Univ. de Stat din Moldova. - Ch.: CEP USM, 2005. - P. 22-25.

95. Cuciuc, Nina Imn dăruirii: [Petru Roșca, prof. univ. la Catedra de Filologie Franceză, Univ. Liberă Int. Moldova) // Lit. și arta. - 2005. - 16 febr. -- P. 7. ; Pagini de muncă, pagini de succes: catedra Filologie Franceză "Grigore Cincilei" la 40 de ani / Univ. de Stat din Moldova. - Ch.: CEP USM, 2005. - P. 66-71.

96. Dumbrăveanu, Ion. Catedra Filologia Franceză în devenire // Pagini de muncă, pagini de succes: catedra Filologie Franceză "Grigore Cincilei" la 40 de ani / Univ. de Stat din Moldova. - Ch.: CEP USM, 2005. - P. 12-15

97. Guțu, Ion. Climat didactic și științific favorabil // Pagini de muncă, pagini de succes: catedra Filologie Franceză "Grigore Cincilei" la 40 de ani / Univ. de Stat din Moldova. - Ch.: CEP USM, 2005. - P. 58-63.

98. Melnic, Boris. Îmi sunt scumpi acei profesori care au făcut și fac faimă universității noastre // Pagini de muncă, pagini de succes: catedra Filologie Franceză "Grigore Cincilei" la 40 de ani / Univ. de Stat din Moldova. - Ch.: CEP USM, 2005. - P. 16-19.

99. Activitatea științifică, didactică și metodică a membrilor Catedrei Filologia Franceză: [inf. bibliogr. asupra publ. lui P.I. Roșca] // Pagini de muncă, pagini de succes: catedra Filologie Franceză "Grigore Cincilei" la 40 de ani / Univ. de Stat din Moldova. - Ch.: CEP USM, 2005. - P. 97 - 112.

Cărți din colecția personală a lui Petru Roșca
Livres de la collection personnelle de Petru Roșca

100. Contribuții la istoria limbii române literare în secolul al XIX-lea : Vol 3. – București: Ed. Acad. Române, 1963. – 308 p.
101. Dauzat, A. Essais de géographie linguistique. – Paris: Librairie ancienne nonochampion, 1928. – 197 p.
102. Dumitrescu, E. Introducere în fonetica istorică a limbii române. – București: Ed. Șt. și Encicl, 1967. – 191 p.
103. Gardette, Pierre. Géographie phonétique du Forez, Macon. – Paris, 1941. – 288 p.
104. La Fontaine. Fables. – Paris, 1915. -- 287 p.
105. Les parlers de L'oise: la structure linguistique du sud de la pacardie Dijon-Amiens. – Paris, 1981. – 320 p.
106. Mihăilă, G. Studii de lexicologie și istorie a lingvisticii românești. – București: Ed. Didactică și Pedagogică, 1973. – 225 p.
107. Nauton, Pierre. Géographie phonétique de la Haute-Loire. – Paris: Ed. Les Belles Lettres, 1974. – 364 p.
108. Petrovici, E. Studii de dialectologie și toponimie. – București, 1970. – 338 p.
109. Phonétique Française / étude de J.P. Bourciez – Paris: Ed. Klincksieek, 1974. – 232 p.
110. Rosetti, Alexei. Istoria Limbii Române de la origini și până la începutul secolului al XVII-lea. – București: Ed. Șt. și Encicl., 1986. – 931 p.
111. Taverdet, Gerard. Les patois de Saône-et-Loire : géographie phonétique de la Bourgogne du Sud. – Paris: Dijon, 1980. -- 302 p.
112. Taverdet, Gérard Les patois de Saône-et-Loire: vocabulaire de la Bourgogne du Sud. – Paris: Dijon, 1981. – 173 p.
113. Taverdet, Gérard. L'Onomastique, témoin des langues disparues. – Paris, 1982. – 425 p.

114. Taverdet, Gérard. Petit atlas linguistique de la Bresse (Saône-et-Loire). – Paris: Dijon, 1994. – 382 p.

115. Бородина, М.А. Историческая морфология французского языка. – М.- Л.: Просвещение, 1968. -- 225 p.

116. Бородина, М. А. Проблемы лингвистической географии. – М.- Л.: Наука, 1992. – 217 p.

Discipolii Profesorului Petru Roșca **Les disciples du professeur Petru Roșca**

Brânzan, A. - inspector superior, Ministerul Educației, Tineretului și Sportului

Bevza, Eudochia – lector superior, Universitatea din Cahul

Călin, Elena – lector superior, catedra Filologie Franceză, Universitatea din Cahul

Chiriciuc, Valeriu – ambassador, diplomat

Chirită, Angela – doctor, catedra Filologie Franceză, ULIM

Corduneanu, I. – lector universitar, catedra Limbi Moderne Aplicate, Academia de Studii Economice din Moldova

Grigore, Veaceslav – ambasador, diplomat

Guțu, Ana - prim-vice-rector, Universitatea Liberă Internațională din Moldova, doctor, profesor universitar

Guțu, Ion – șef catedră Limba Franceză, Universitatea de Stat din Moldova, doctor conferențiar

Guzun, Maria – șef catedră Filologie Franceză, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, lector superior, eminent al învățământului din Moldova, profesor-metodist

Dumbrăveanu, Ion - doctor habilitat, profesor universitar, șef catedră Filologie Spaniolă și Italiană, Universitatea de Stat din Moldova

Hodenco, Elena - lector superior, catedra Limbi Străine, Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Juc, Igor - bussinesman, domiciliat în Canada

Marchetan, Valentina - redactor, Radio Moldova, Chișinău

Munteanu, Angela - lector, catedra Limbi Străine, Academia de Studii Economice din Moldova

Parasca, Pavel - vice rector pentru știință, director Departament Istorie și Relații Internaționale, doctor habilitat, profesor universitar, Universitatea Liberă Internațională din Moldova

Poiată, Ala - Compania TeleRadio Moldova, traducător

Popescu, Olga - lector superior, catedra Filologie Franceză, Universitatea Tehnică din Moldova

Prus, Elena -- doctor habilitat, profesor universitar, Universitatea Liberă Internațională din Moldova, director al Institutului de Științe Filologice și Interculturale

Râbacov, Ghenadie - lector, magistrul, catedra Filologie Franceză, Universitatea Liberă Internațională din Moldova

Reabțov, Gheorghe - lector superior, catedra Limbi Moderne de Afaceri, Academia de Studii Economice din Moldova

Rusu, Djulieta -- șef catedră Limbi Moderne Aplicate, Academia de Studii Economice din Moldova

Sofroni, Silvia - doctor conferențiar, șef catedră Limbi Moderne Aplicate pentru Departamentele Economie și Drept, Universitatea Liberă Internațională din Moldova

Autografe pentru Petru Roșca Autographes pour Petru Roșca

Cuvânt despre Profesorul și Savantul PETRU ROȘCA

Vorbind despre profesorul și omul de știință Petru Roșca, gândul mă poartă spre îndepărtatul an 1960, când am făcut primii pași în aulele Universității de Stat din Moldova. Am avut norocul să-mi fie anume el primul profesor de limbă franceză. Mi-l amintesc ca azi – un tânăr simpatic, cu ochii negri, cu părul ca pana corbului, care intră în auditoriu și se prezintă. Se întâmpla, sau poate chiar dumnealui prefera să aibă un grup de studenți numai de băieți.

Pe atunci, la Facultatea de Filologie și Istorie (astăzi Facultatea de Litere) își făceau studiile mai mulți tineri întorși la vatră, după ce-și făcuseră serviciul militar. Majoritatea eram cam de o vîrstă, despărțindu-ne doar doi-trei ani de vârsta profesorului de limbă franceză, Petru Roșca. Era sever și foarte exigent. Ne fascina cu dicția și pronunția sa franceză. Avea o ținută sobră și oarecum distantă de învățăceii, pe care-i avea în acea grupă, formată din 12 studenți, deși uneori își permitea să fie familiar și chiar să glumească. Grupul era, eufemistic vorbind, nu prea omogenă la capitolul cunoașterii limbii franceze și se mai întâmplau (la lecție) și cazuri haioase. De exemplu, un student conjugă verbul *avoir* la condițional prezent, pronunțînd unele forme verbale ale acestuia conform principiului [semi]fonetic (inadmisibil în cazul francezei): [jorai], [tuorai] ș.a.m.d. Un alt student pronunțase în mod cu totul neobișnuit adverbul *beaucoup*, articulând și interpretând consoana finală, de altfel mută, drept un „r” slavon [bocur]. În asemenea situații, profesorul Petru Roșca ne dojenea binevoitor și chiar părintește „să nu mai facem haz de necaz”: „Ia, nu mai rîdeți, firește, multe au fost uitate după întreruperea pe care ați avut-o după școală și armată, ș-apoi și ceilalți nu sunt prea străluciți la capitolul pronunțării și conjugării verbelor neregulate...”.

Uneori se întâmpla ca grupul să nu îndeplinească în scris temele pentru acasă. În asemenea cazuri profesorul se tînguia: „Măi băieți, parcă v-am dat să faceți exercițiile în scris, iar voi țineți una și

bună - *oralement...*" (Evident, grupa se familiarizase mai bine cu adverbul „*oralement*” decât cu sintagma „*par écrit*”).

Mai sus aminteam, că profesorul Petru Roșca era foarte exigent și, pe de asupra, și cam zgârcit la note. În grupul nostru, îmi amintesc, era un student (unicul venit de pe băncile școlii), care pretindea la note mai bune. Într-o zi, la o lecție ordinară de limbă franceză acesta declară că nu dorește pur și simplu să recite pe de rost imnul național al Franței (*Marseillais*), dar chiar să-l cînte cu voce. Profesorul i-a permis să-l cînte și după ce l-a ascultat, l-a apreciat cu nota „4” (adică „bine”). Studentul, însă, spera să fie apreciat cu nota „5” (adică „excellent”). La care Petru Roșca a replicat: „Ei, că nu voi pune eu chiar un „5” doar pentru cântat, și pronunția n-a fost chiar franceză...” Alteori, îi provocam domnului profesor și momente penibile, atunci cînd îl imploram să ne permită cu 15-20 de minute înainte de sfârșitul lecției să ne ducem la vreun meci de fotbal „important”. La care dumnealui zicea cu profund regret: „Ei ..., băieți, vă permit, dar să știți - asta-i pentru ultima oară...”.

Dar cum spune vechiul dicton - *Finis coronas opus*. Majoritatea studenților din acel grup au ajuns să susțină examenul de licență la limba franceză cu note bune și foarte bune, iar astăzi își amintesc și-l pomenesc de bine pe primul lor profesor de limbă franceză. Eu personal cred că anume Domnia Sa mi-a cultivat dragostea față de limbile străine și am îndrăgit astfel și alte limbi romanice.

Între timp (în 1967), absolvisem și a doua facultate - de Limbi și Literaturi Străine, specialitatea „Limbă și Literatură Spaniolă”, și devenisem coleg de breaslă cu primul meu profesor de limbă franceză, care, în acea vreme, devenise un inveterat pasionat de dialectologia franceză și romanică.

În anul 1971 susține cu brio teza de doctor în filologie romanică la Consiliul științific al Institutului de Lingvistică al A.Ș. a URSS, Filiala Leningrad, avînd în calitate de conducător științific pe cunoscuta lingvistă, profesorul M. A. Borodina, iar în calitate de referenți oficiali - pe doctorul habilitat, profesorul G.V. Stepanov și pe doctorul conferențiar V.S. Sorbală. În același an terminam studiile de doctorat la Institutul de Limbi Străine „Moris Tores” din Moscova (astăzi Universitatea Lingvistică).

În autograful autoreferatului tezei de doctor P. Roșca îmi dorea sincere urări de succes la susținerea tezei, pe care am susținut-o (în anul 1973, după ce stătusem la rând aproape un an și jumătate cu autoreferatul deja publicat), avându-l în calitate de prim referent pe doctorul habilitat, profesorul G.V. Stepanov, reductabil hispanist și specialist în lingvistica areală. Am întreținut un timp relații de colaborare cu Domnia Sa, invitându-l să țină prelegeri la Catedra de Filologie Spaniolă a USM. Tot Domnia Sa îmi sugerase să fac studii postdoctorale, propunându-mi o temă din domeniul derivatologiei romanice. Teza de doctor habilitat am susținut-o la Consiliul Științific specializat al Universității „Taras Șevcenko” din Kiev (1989). În acea vreme, P. Roșca își continua cercetările în domeniul tipologiei areale a dialectelor romanice (vocalismul). La discutarea tezei de doctor habilitat a Domniei Sale am fost invitat în calitate de recenzent. Unica obiecție pe care o făcusem și pe care pretendentul o acceptase cu grațitudine, a fost propunerea mea de a include în studiul efectuat și arealul ibero-roman. Astfel, studiul efectuat de Petru Roșca căpătase o anvergură paromanică. Peste puțin timp teza a fost susținută cu succes la ședința Consiliului Științific Specializat al USM, avându-l în calitate de consultant științific pe doctorul habilitat în filologie, profesorul universitar Victor Banaru, iar în calitate de referenți oficiali pe academicianul Nicolae Corlăteanu, pe doctorul habilitat, profesor universitar Raimund Piotrovski (St. Peterburg) și pe doctorul habilitat, profesor universitar Vasile Pavel.

Recenzenții oficiali au dat o înaltă apreciere tezei de doctor habilitat a domnului Petru Roșca, subliniind îndeosebi vastitatea materialului faptic cercetat și anvergura studiului efectuat, precum și valoarea teoretică a tezei pentru fonologia romanică și generală.

În recenzia mea la teza susținută de către domnul Petru Roșca, în calitatea mea de membru al comisiei de experți, subliniam faptul că, pe lângă valoarea teoretică a tezei, aceasta vine să confirme un adevăr incontestabil ce ține de individualitatea limbilor romanice în general și a limbii române în special. Studiul efectuat vine să confirme o dată în plus caracterul unitar al limbii române pe fundalul limbilor romanice. De fapt, dacoromâna, spre deosebire de alte limbi romanice, nu a suferit o scindare dialectală pronunțată: româna nu are dialecte propriu-zise, ci numai graiuri. În această ordine de idei, a vorbi despre o „limbă moldovenească” deosebită de

cea română înseamnă a infirma un adevăr științific incontestabil - în arealul carpato-danubian-nistrean există o singură limbă romanică - limba română, vorbită și înțeleasă de toți vorbitorii de pe întreg spațiul de răspândire a acesteia.

În încheiere, țin să subliniez încă o dată atașamentul constant al omagiatului față de dialectologia panromanică, atașament, care a fost și rămâne o cauză a întregii sale activități științifice. Mie nu-mi rămîne decât să-i doresc mulți ani înainte, curaj și optimism.

VIVAT! CRESCAT! FLOREAT!

Ion Dumbrăveanu,

*dr. hab., profesor universitar,
șef Catedra Filologie Spaniolă și Italiană,
Universitatea de Stat din Moldova*

Res, non verba (Convertit la litera franceză)

Un adevărat pedagog trebuie să apere, sau să acuze. Sau să le promoveze pe ambele la un loc. La momentul oportun.

Pe parcursul mai multor decenii, profesorul Petru Roșca a dominat acest concept, împovărat de lumina vocabulei franceze și de setea de foc pentru frumos și sublim.

A stat la Porțile Adevărului istoric, ridicându-se, violent, pentru a zice „nu” nedreptății, fiind, în permanență, convins, că umbra nu va deveni niciodată lumină, iar minciuna – adevăr.

Ne amintea, vorba cronicarului, că ne tragem de la Râm – și nu de la râmă. Și că Romanii se conduceau de postulatul: „Res, non verba”.

Domnul Roșca s-a aflat mereu sub semnul benefic al literei franceze, în enclava spațiului panromanice al dialectelor din hexagonul francez.

Domnul profesor a fost un harnic plugar, care a semănat grâu de elită și nu l-a lăsat să se scuture pe imensa glie lingvistică a limbilor romanice.

Mă mândresc că am fost discipolul Domniei Sale și că ne-a adunat pe toți în Citadela frumoasei limbi franceze.

Mult stimată Domnule Profesor Petru Roșca!
Să mergeți și de acum înainte pe drumul de lumină al
inteligenței, împovărat de reverberația fluidă a binecuvântării
cerești.

La mulți ani! Multi anni ire!

Cu alese sentimente de recunoștință și grațitudine,

Gheorghe Reabțov,

*lector superior, Catedra Limbi Moderne de afaceri,
Academia de Studii Economice din Moldova*

**Res, non verba
(Converti à la lettre française)**

Un vrai pédagogue doit défendre ou accuser. Ou promouvoir
tous les deux côtés, à la fois.

Au fil de beaucoup de décennies, le professeur Petru Roșca a
dominé ce concept, s'échinant sous la lumière du vocable français et
de la soif pour la beauté et le sublime.

Il a protégé les Portes de la Vérité historique, se levant des
genoux, pour dire „non" à l'injustice, étant en permanence convaincu
que l'ombre ne deviendra jamais lumière et le mensonge – vérité.

Monsieur Roșca nous rappelait que les Romains se
conduisaient du postulat: „Res, non verba!"

Le professeur Petru Roșca se trouvait toujours sous le signe
bénéfique de la lettre française dans l'espace panromanique des
dialectes de l'hexagone français.

Il a été toujours un fermier laborieux qui a semé du blé d'élite
et qui n'a jamais laissé en friche l'immense glèbe linguistique des
langues romanes:

Je suis fier d'avoir été son disciple.

Le Maître nous a réunis tous dans la belle Citadelle de la
langue française, et nous a servi d'effigie de bonhomie.

Cher Maître! Cheminez toujours sur la voie de la lumière de
l'intelligence, sous le fardeau de la réverbération de la bénédiction
céleste. Veuillez agréer toute ma gratitude.

Multi anni ire!

Gheorghe Reabțov,

enseignant de français à l'A.E.E.M.

Suflet de basarabean de croială franceză

De fiecare dată, când aveam ocazia să-l întâlnesc pe colegul meu profesorul Petru Roșca sau astăzi, când îi vorbesc la telefon, sau când retrăiesc anii petrecuți împreună alături de studenții noștri de la Universitatea de Stat din Moldova, îmi apare imediat chipul lui Colas Breugnon al lui Romain Rolland. Voi încerca în măsura posibilităților să păstrez stilistica și tonalitatea rândurilor marelui romancier francez și să propun traducerea liberă a câtorva fraze din romanul autorului pentru a-l vedea pe faimosul burgundez: „...era un omulean așezat la vorbă și la făptură, rotunjel pe la centură, parcă mai ieri trecut de prima tinerețe, dar încă tare de șale, dinții albi nemăcinați, părul bogat, dar încărunțit de-a binelea și răsădit pe o piele tăbăcită de ploie, soare și vânt.” Și tot eroul lui R. Rolland zice: „Dacă m-ați îndemna să scap de vreo douăzeci sau de vreo treizeci de ani, zău că nu aş face mofturi”.

În contextul acestor rânduri omagiale, oare mai este loc pentru îndoieli despre cine este vorba?

Ce ar mai fi de adăugat la cele spuse de scriitorul francez, dacă am dori să fim mai aproape de chipul profesorului nostru? Aș zice, în mod obligatoriu, rostirea originală a consoanelor prepalatale românești Ș și J cu o alură vădit lingvo-dentală; dar și mai apoi pronunțarea agreabilă a nazalelor franceze, care a atras la Universitatea noastră sute și sute de tineri, de la Naslavcea la Giurgiulești, și în primul rând tinere româncuțe de pe frumoasele noastre meleaguri basarabene care îl făceau pe elegantul și irezistibilul profesor să-și uite chiar și numele.

Profesorul Petru Roșca a fost printre cei care, alături de primul nostru șef de catedră, doctorul habilitat profesorul Grigore Cincilei, au adus în luna martie 1965 Catedra Filologie Franceză de la Institutul Pedagogic „Ion Creangă” la USM. Și de atunci, pe parcursul a mai multor ani, au răspândit lumină, dragoste de muncă și căldură în aulele studențești, în fața elevilor și alături de profesorii, adunați la cursurile de perfecționare.

I-am făcut mnemonic loc printre oamenii de știință de la noi din republică încă în anul 1969, după ce i-am citit un articol scris în colaborare cu M. Borodina, doctor în filologie, Sanct-Petersburg. De pe atunci îl evidențiam deja printre lingviștii-romaniști notorii ai acelor ani. L-am apreciat, pentru că a reușit să le dovedească reprezentanților pretinsului mare popor că existăm și noi, că suntem și noi capabili să construim lumi originale pe material faptic al limbilor studiate. Iar cele două teze de doctorat sunt o dovadă elocventă a potențialului

conceptual, a anvergurii lumii savantului Petru Roșca, o dovadă a posibilităților lui de interpretare a unităților și fenomenelor limbii.

Îmi face o deosebită plăcere să mărturisesc sincer că i-am simțit lipsa un timp îndelungat, după ce a hotărât să plece de la USM pentru a-și căuta rostul purtând epoleți de șef de catedră, pentru a-și încerca puterile în alte dimensiuni ale predării limbii franceze. Dar oricare i-ar fi fost drumurile, de la înălțimile Universității Agrare până în plin centrul urbei noastre, dar și ambiția pur basarabeană – toți suntem din lumea aceasta și avem dorințe, mai mult sau mai puțin justificate -, dragostea pentru literele franceze, reușit corelată cu pietatea pentru vorba românească, i-au rămas *toujours jeune*, adică cele din anii tinereții. Și doar participările la numeroase conferințe, colocvii teoretice naționale și internaționale îl făceau să iasă din sălile de studii pentru a veni în fața unui auditoriu select să vorbească apăsător, competent și cu lux de amănunte despre multiplele variante funcțional-semantice, structural-stilistice ale lexemului latin *bucca* de pe imensul areal al României.

... Astăzi viața prof. Petru Roșca a luat alte ritmuri; altele îi sunt punctele de reper. Zilele trec, se pare, mai lent, mai monoton. În schimb analizele fenomenelor legate de viață și de moarte, de Dumnezeu și de cele veșnice, au devenit mai exacte, mai nuanțate, iar trăirea spirituală mai intensă. Aceste analize îi permit retușări imparțiale, revalorificări, uneori chiar necruțătoare, reasezări judicioase ale celor realizate, explicații lucide ale eșecurilor inerente unei existențe de om, aruncat deseori în hăul rutinei și al nevoilor pe care, de cele mai multe ori, nu le poți evita. Zilele trăite îi permit bunelului septuagenar, alături de soția dragă, să se desfete din suflet de cumințenia nepoțelilor, care după ce au ascultat ani în șir povești despre balauri cu multe capete, despre feți-frumoși și ilene-cosânzene, așteaptă să fie puși la cale, să fie ajutați să-și găsească calea cea dreaptă în viață.

Să ne trăiți cu sănătate, domnule Petru Roșca, să fiți mulți ani înconjurat de cei dragi, de cei care vă iubesc și vă apreciază.

Anatol Lența,
doctor conferențiar, Catedra Filologie Franceză,
Universitatea de Stat din Moldova

Un cœur bessarabien de coupe française*

Chaque fois que j'ai l'occasion de rencontrer mon collègue, le professeur Petru ROSCA, ou aujourd'hui quand je lui parle au téléphone ou encore quand il m'arrive de dévider l'écheveau des souvenirs des années passées ensemble avec nos étudiants de l'Université d'Etat de Moldova, tout de suite m'apparaît l'image de Colas Breugnon de Romain Rolland. Donc, laissons parler le romancier français, ou plutôt son fameux héros de Bourgoigne: „En premier lieu, j'ai moi, Colas Breugnon, bon garçon, Bourguignon, rond de façons et du bedon, plus de la première jeunesse, [...], râblé, [...] le poil qui tient dru au cuir, quoi que grison. Je ne vous dirai pas que [...] si vous m'offrez de revenir de vingt ans, ou de trente, en arrière, je ferais le dégoûté”.

Qu'est-ce qu'il y aurait à ajouter encore aux considérations du créateur de l'image de son Bourguignon pour mieux voir le professeur Petru Roșca?

Je devrais y mentionner en première ligne l'articulation toute particulière que prennent dans sa bouche les prépalatales roumaines Ș et J à allure manifestement linguo-dentale, ainsi que sa prononciation agréable des nasales françaises, qui ont attiré à notre Université des centaines et des centaines de jeunes, garçons et surtout jeunes filles, petites Roumaines bessarabiennes au sourire séduisant et au regard étincelant, qui faisaient notre professeur oublier jusqu'à son nom. Il va sans dire que tous, étudiants ou professeurs des écoles venus en stage, imitaient sa prononciation et se piquaient d'avoir l'accent à la Petru Roșca.

Le professeur Petru Roșca et notre premier chef de chaire, le docteur d'Etat Grigore Cincilei ont mené à bien en mars 1965 le transfert du Département de Philologie Française de l'Université Pédagogique «Ion Creanga» à l'Université d'Etat de Moldova. Et depuis cette époque, éloignée aujourd'hui, sur le parcours de plusieurs années, à côté de ses collègues, il a apporté la lumière, l'amour pour le travail et la chaleur dans l'âme des étudiants, de tous ceux qui voulaient devenir meilleurs, vraiment plus compétitifs, plus sensibles à la beauté du son et de la lettre de la langue maternelle et de la langue française.

Mnémoriquement, c'est encore en 1969 que je lui ai trouvé la place parmi les personnes qui étudient les sciences, après avoir lu

un de ses articles écrits en collaboration avec le docteur d'Etat M. Borodina de Saint-Petersbourg. Je le voyais déjà parmi les linguistes-romanistes de ces temps. Je tiens en haute estime mon collègue depuis ces années-là, entre autres parce qu'il a réussi à prouver à certains représentants d'un prétendu grand peuple que nous existons en dépit de tout, que nous sommes tout de même capables de créer des mondes remarquables dans le domaine de la plupart des branches de la linguistique théorique et appliquée. Et les deux thèses de doctorat y sont une preuve irréfutable de l'envergure des dimensions du royaume conceptuel où règne en maître incontesté le scientifique de Petru Roșca.

J'ai vivement senti son absence un long moment, après qu'il a décidé de quitter l'Université d'Etat pour aller tenter sa chance et faire l'essai des épaulettes de chef, pour mettre à l'épreuve ses performances et ses compétences dans l'enseignement de la langue française aux non spécialistes. Et il n'y avait que ses participations fructueuses aux multiples symposiums et colloques scientifiques nationaux et internationaux le faisaient quitter les salles d'études où notre savant parlait énergiquement et avec compétence des multiples variantes sémantiques, fonctionnelles, stylistiques et structurales du lexème latin *bucca* sur l'immense aire de la Romania.

... Aujourd'hui l'existence de notre collègue a pris d'autres rythmes; autres sont aujourd'hui ses points de repères. Les jours passent, semble-t-il, plus lentement, ils ont une voix plus monotone. En même temps, les analyses des phénomènes liés à la vie et à la mort, à Dieu et à l'éternité sont devenues plus exactes, plus minutieuses; la vie spirituelle a pris une allure plus vive. Ces analyses lui permettent largement des retouches, des revalorisations, de mûres et judicieuses mises en place de ce qui est réalisation, des explications lucides des échecs inhérents à une existence humaine, si exposée aux vanités de ce monde, si douloureusement courte et si sujette à la routine pernicieuse qui meurtrit l'âme et le corps.

Les jours vécus permettent à tonton Petru, le septuagénaire et à tata Ludmila, la douce, de se délecter pleinement de la fraîcheur de leurs petits-fils qui après avoir écouté des contes de fées où la voix des grands-parents les conviaient à se mesurer à la vaillance des princes charmants et à la sagesse des belles princesses, à lutter courageusement contre les terribles dragons et à faire preuve de

délicatesse et pénétration, attendent à être aidés à trouver la bonne voie dans la vie.

Longue vie à vous, cher collègue, parmi ceux qui vous respectent et vous estiment, auprès de ceux qui vous sont chers!

*C'est une variante de traduction libre du texte roumain.

Anatol Lența,
docteur, Université d'Etat, Chișinău

Un recul dans le passé ...

Sans lequel ni le présent n'est fascinant, ni l'avenir n'est promettant!

Je me permets de m'adresser à notre cher hommagié par des paroles devenues traditionnelles entre de vieux amis:

-Vous souvenez-vous? Pouvez-vous me dire où sont les neiges d'antan? Est-il possible de les revoir?

Et si on jette un coup d'œil dans le passé? Alors on va ressusciter ce passé et on verrait peut-être les neiges d'antan...

Les années soixante!

Un jeune assistant (tel était le titre officiel d'un jeune professeur universitaire) à la chaire de philologie française, aux yeux noirs brillants et pénétrants, avec une belle moustache noire retroussée à la Bel Ami, avec sa prononciation orléanaise parfaite dans sa perfection fascinante subjuguant les étudiants et les faisant "grassayer" le "r", ce maudit "r" qui voulait toujours 'rouler" dans la bouche des élèves venus de tous les coins de la Moldova et dont le français ressemblait un peu à l'OCCITAN (qui plus tard deviendra le dada du docteur ès lettres Petru Roșca, ensuite docteur d'Etat et professeur universitaire).

Comme chef de chaire de la philologie française, j'assistais avec plaisir au concours phonétiques organisés chaque année pour les étudiants de la I-ière année vers la fin du premier semestre.

C'était et instructif et amusant d'écouter récitant le fameux "Albatros" et les aventures du capitaine Jonathan. Les professeurs étaient aussi émus que les élèves. Chacun voulait que les siens fussent les meilleurs. Car, c'était la Pierre de foudre pour trouver ses

capacités euphoniques, la présence d'une oreille musicale pour obtenir les éloges gagnés dans une compétition sérieuse.

Je me suis adressée à nos anciens élèves déjà embellis par la blanche sagesse de la vie. En voilà un des aveux:

"Aujourd'hui, après tant d'années, je me rappelle avec plaisir nos tourments autour de [ɛ], de [e], de [y] qui sonnait souvent comme "iou".

La petite glace que je tenais devant moi pour mieux imiter la position des lèvres du professeur Roşca a vu tant de grimaces et tant de larmes...!

Du courage, mes chers amis, du courage. La fortune sourit aux braves, disait Napoléon, ajoutait-il avec un sourire bienveillant.

"Et nous étions braves! Nous avons vaincu tous les "r" roulés et toutes les règles du participe et toutes les subterfuges de lexique et des cours théoriques et tout, tout! Et cette dame déjà grand-mère souriait afablement, les yeux humides exprimant une nostalgie pour les neiges d'antan...

Une autre image est restée dans le cœur de la bonne majorité de nos anciens élèves (ils l'avouent pendant les rencontres devenues malheureusement de plus en plus rares), liée aux déplacements à la campagne pendant les vendanges. Ici, le professeur Roşca était irremplaçable. Plus d'un mois sur les flancs de nos coteaux retentissaient pendant la journée des chansons françaises. C'est de nouveau Piotr Ilitch qui était le plus conscient "animateur"

Et les soirées à la belle étoile! Jeux, danses, charades, histoires surnaturelles. Le plus attentif et sage représentant à ces soirées improvisées c'était une grande chienne Norka qui obéissait à son maître avec la fidélité d'un esclave et qui avait l'ordre de défendre ses pupilles. Qui les menaçait? Non, personne, bien sûr! Mais parfois le désir des jeunes hommes du pays de faire la cour à nos étudiantes devenait trop insistant...Mais..c'étaient histoires de rire!

Et Hypérion dormait déjà dans les nuages quand on se décidait d'aller se coucher, se reposer, prendre des forces. Mais quelques cinq heures de sommeil suffisait pour recommencer le lendemain le travail, les chansons, les rires.

Telle est l'image d'un professeur universitaire, d'un vrai éducateur, modeste, humain, toujours vrai ami de ses élèves malgré ses titres scientifiques et honorifiques, docteur d'Etat, savant et phonétiste hautement apprécié au delà des frontières de notre république et digne de tous les éloges.

Étant en mission pour trois mois, c'est au prof. Roșca que j'ai confié à me remplacer. Ce petit détail lui a donné la possibilité d'essayer ses capacités de 'dirigeant' qu'il démontrera devenant le chef du département respectif à l'Institut d'Agronomie.

C'est plus de quarante ans que nous travaillons dans le même domaine, ayant les mêmes buts et les mêmes aspirations - éduquer une génération de spécialistes, génération apte à se débrouiller dans la conjoncture du XXI-ème siècle qui pose de nouveaux objectifs et attend de nouvelles solutions des éternels problèmes de l'éducation à côté des réalités de la renovation des principes d'ordre socio-moral et culturel qui doivent forger une cohorte de spécialistes, aptes à résoudre tous les projets pour créer un avenir prospère de la République de Moldova, cohorte guidée par des personnalités illustres comme l'est le professeur universitaire, docteur d'Etat Petru Roșca.

Que ces souvenirs soient un modeste hommage offert à l'occasion de son anniversaire, un vœu de sincère affection et un signe de bon augure pour l'avenir.

Vivat professores!

A. Macarov,
docteur ès lettres,
maître de conférences UEM

Omul și savantul Petru Roșca

Pe 18 iunie 2006, doctorul habilitat în științe filologice, profesorul universitar Petru Roșca, cel care întreaga viață și-a consacrat-o instruirii tinerei generații, păstrării limbii române și demnității naționale, împlinește o vârstă onorabilă. Personal am avut onoarea să-i fiu colegă timp de 20 de ani (la venirea mea din Sankt-Petersburg după studii postuniversitare) la Catedra Filologie Franceză, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine (abia fondată) de la Universitatea de Stat din Moldova și unde activa tânărul profesor

de limbă franceză. Anii 60 ai secolului XX au fost o perioadă scurtă de libertate spirituală, așa-numitul « dezgheț hrușciovist », care schimbase mentalitatea generației studioase, și după care au urmat din nou ani crânceni de regim totalitar, când cărțile cu grafie latină erau interzise, dar se mai procurau și se citeau.

Petru Roșca și-a făcut doctoratul la Institutul de Limbi indo-europene, Academia de Științe din Sankt-Petersburg, având în calitate de conducător științific pe distinsa doamnă Melitina A. Borodina – savant-romanist, doctor habilitat, colaborator științific superior, profesor universitar (bunicul căreia a fost președinte al acestei Academii în anii 30 ai sec. XX). A definitivat și a susținut doctoratul în 1971 la sus-numitul Institut, unde se făcea știință, dar nu politică lingvistică și unde nu doar savanții înțelegeau că nu există două limbi: una moldovenească și alta română.

Lingvistul Borodina a colaborat cu savanți de la Academia de Științe din Moldova, precum Rubin Udler, doctor habilitat în filologie (în prezent stabilit în SUA); regretatul Vitalie Sorbală, doctor habilitat, primul decan al Facultății de Limbi și Literaturi Străine, USM; Vasile Pavel, doctor habilitat în filologie; regretata Maria Junghietu ș.a., fiind totdată o prietenă sinceră și fidelă a țării noastre. Prin intermediul domnului P. Roșca, subsemnata a avut deasemenea șansa să colaboreze cu M. Borodina mai mulți ani. Se întâmpla ca atunci când avea deplasări la Chișinău să poată să se mai « ascundă » uneori de doctoranzi și alți colaboratori, care nu-i lăsau o clipă liberă să-mi spună « spreacite menia na neskoliko dnei, citobi ia mogla rabotati », puneam la dispoziție o cameră și o masă de lucru (telefon nu aveam și locuiam într-un cartier de periferie).

În 1984 prof. P. Roșca se transferă la Universitatea Agricolă unde a fost șef de catedră, începând cu anul 1989. Din 1994 activează la Academia de Studii Economice, apoi la Universitatea Liberă Internațională, fiind din nou șef catedră. În această perioadă susține teza de doctor habilitat în lingvistica geografică (dialectologie franceză) și devine primul savant – doctor habilitat în filologie în acest domeniu, iar în calitate de cordonator științific îl va avea pe savantul basarabean, scriitor și traducător, profesorul Victor Banaru. Lingvistul și cercetătorul Petru Roșca, profesor la ULIM a avut multiple stagieri la Sankt-Petersburg, Moscova, Kiev, București, Minsk, Dijon, Grenoble, Poitiers (Franța).

A vorbi despre savantul și profesorul Petru Roșca, înseamnă a vorbi și despre soția dânsului Ludmila (în mediul celor mai apropiați Mila), care a fost și este alături, prietena de viață, cea dintotdeauna, și care a știut cum să-l consoleze, cum să-l încurajeze în momente dificile, mai ales în prezent. De altfel, o face mereu și astăzi când simte că Petea are nevoie de un sprijin în plus. Simt nevoia să destăinui faptul că sufletești și oameni de omenie precum este familia Roșca, pe care am cunoscut-o încă în anii de studenție, nu prea întâlnești în zilele noastre. Rar să i se adreseze cineva cu careva problemă (nu neapărat din domeniul științei) și să nu primească un răspuns potrivit, sau după caz, un ajutor sau o încurajare necesară.

Vă doresc, stimate coleg Petru Roșca, mulți, mulți ani înainte și multă sănătate.

Lidia Ranga,

*Conferențiar, Catedra Filologia Franceză
„Grigore Cincilei”, USM*

Considerațiune și profundă recunoștință pentru Domnul Profesor Petru Roșca

E foarte vastă și bogată în rezultate finale activitatea metodicodidactică și științifică a profesorului universitar Petru Roșca. Dumnealui a știut foarte bine să îmbine activitatea științifică cu cea pedagogică, participând cu dăruire de sine la instruirea și promovarea a mai multor mii de studenți, actualmente specialiști calificați, francofoni și francofili, la încadrarea unora în cercetare și în știință.

Am avut și eu fericita ocazie să fiu printre discipolii Dumnealui și chiar să-i fiu colegă de breaslă. L-am cunoscut pe Domnul Petru Roșca încă în anul 1979, pe când devenisem studentă la Universitatea de Stat din Chișinău, la facultatea Limbi străine. Domnul Petru Roșca, pe atunci profesor la catedra „Limba și literatura franceză”, ne-a impresionat prin multiplele sale calități: Inteligent, energic, perseverent, principial, obiectiv, exigent, dar și înțelegător, tolerant etc. În scurt timp a reușit să ne cucerească simpatia și respectul. Fiind nespus de împătimit de dulcea și armonioasa limbă franceză, de

precizia și claritatea ei, Dumnealui s-a străduit mereu să ne cultive și nouă, discipolilor săi, această dragoste.

Frecventam și ascultam cu plăcere orele de fonetică, la care învățăm prin intermediul multor fabule consacrate și poezii frumoase, intonația și pronunția corectă. Iubea rigoarea și disciplina, de aceea încerca mereu să ne responsabilizeze și pe noi. Iar spiritul întreprinzător și calitățile sale organizatorice căpătau noi valențe, în deosebi, toamna, când mergeam în colhoz pentru a da o mână de ajutor la strânsul roadei. Plin de inițiativă, comunicabil și sociabil, cu o mare putere de convingere, ne mobiliza zilnic prin exemplul personal.

Probabil, aceste calități, precum și multe altele, m-au determinat să depun mai multă străduință și consecvență în formarea mea ca specialist și ca pedagog. Iar mai târziu, în anul 1991, în calitate de cadru didactic al Universității Agrare din Moldova, unde Domnul Petru Roșca îndeplinea funcția de șef al catedrei „Limbi străine”, am căpătat experiență și abilități, necesare carierei mele profesionale.

Prin competența profesională, tactul pedagogic, bogata experiență acumulată în domeniu, inițiativa, creativitatea și obiectivitatea în rezolvarea diverselor probleme manageriale visavi de gestionarea catedrei, de realizarea sarcinilor puse de către administrație, Domnul Petru Roșca ne-a format, ne-a îndrumat și ne-a motivat cu multă grijă, în deosebi, pe noi, tineri specialiști.

Dumnealui ne-a împărtășit cu generozitate și amabilitate din cunoștințele sale, din experiența pedagogică, metodele și tehnicile eficiente de predare, acordându-ne ajutor și susținere, mai ales, în perioada când lucram în grupele cu predare intensivă a limbii franceze. Grație eforturilor comune, discipolii noștri, viitori economiști și specialiști în agricultură, au dobândit competențe orale și scrise de comunicare socio-culturală și profesională, plecând ulterior în Franța, Germania pentru a face schimb de experiență cu semenii lor și integrând cunoștințele de limbă franceză în activitatea profesională.

Peste câțiva ani, în anul 1994, la invitația Administrației A.S.E.M., profesorul universitar Domnul Petru Roșca a preluat conducerea catedrei „Limbi moderne”, formată de curând. Și de data aceasta, împreună cu câteva kolege de la Universitatea Agrară din

Moldova, am avut marele noroc să lucrez alături de Dumnealui. Prin tonul părintesc, colegialitate, experiență, inteligență, simțul datoriei, dar și prin sinceritate, nonconformism, voință și caracter, profesorul universitar Petru Roșca a știut să câștige stima studenților și a colegilor săi.

Personal, țin mult să-i mulțumesc Domnului profesor pentru ajutorul acordat la început de cale, pentru susținerea în demersul de plecare la un stagiu de perfecționare în octombrie-noiembrie 1996 la I.U.F.M. din orașul Poitiers, Franța, pentru suportul moral, sfaturile utile, îndrumare, promovare și mobilizare la noi realizări.

Mai doresc să menționez că îi suntem foarte recunoscători pentru tot ce a făcut pentru noi, discipolii și apoi colegii, subalternii și colaboratorii.

La această vârstă a înțelepciunii Vă dorim, Domnule Profesor, mulți ani, multă, multă sănătate, dragoste de viață și optimism, cât mai multe bucurii, gânduri pozitive, putere și încredere, pace și lumină în suflet, dragoste de la cei apropiați, respect și recunoștință profundă din partea a cât mai multor discipoli, colegi, studenți.

Să vă dea Domnul încă mult timp pentru a Vă bucura pe deplin de toate realizările de până acum!

Djulieta Rusu,
șef Catedră Limbi Moderne Aplicate,
Academia de Studii Economice din Moldova

Pentru Domnul profesor Petru Roșca, cu mult respect...

Cuvintele îmi sunt prea sărace pentru a-mi exprima pioasa mea recunoștință și gândurile bune față de noblețea sufletului tău, drag profesor.

Am avut marea fericire să fiu studentă, și apoi colegă, a Domnului Petru Roșca. În urmă cu aproape 15 ani am activat la Universitatea Agrară din Moldova. Pe atunci Domnul Profesor îndeplinea funcția de șef al catedrei „Limbi Străine” la instituția dată. A avut amabilitatea de a mă primi așa precum eram, tânără și fără experiență, și după o discuție mi-a încredințat grupuri cu predare intensivă a limbii franceze.

Pe parcursul anilor Domnul Profesor universitar ne-a educat și ne-a format ca specialiști, ne-a influențat prin competența și

iscusița lui profesională. Era mereu alături de noi cu o vorbă bună, cu un sfat. Foarte energic, inteligent, erudit, un orator foarte convingător și un bun educator, el a reușit să cucerească simpatia nu numai a mea, dar și a colegilor mei. Om de omenie, simplu, bun la suflet, sociabil și onest, ne-a fost călăuză și model în toate.

Deși acum ne vedem rar, eu și colegii mei ne rugăm în fiecare zi să aveți sănătate, realizări profesionale și tot ce Vă doriți pentru Dumneavoastră.

Vă urez din inimă La Mulți Ani!

Cu toată considerația și profundă recunoștință,

I. Corduneanu,

lector universitar,

Catedra Limbi Moderne Aplicate,

Academia de Studii Economice din Moldova

Широкой души человек ...

С Петром Ильичом Рошка я познакомилась еще в 1977 году, когда я только поступила в Молдавский Государственный Университет. В то время студентов посылали на сельскохозяйственные работы, и Петр Ильич был нашим руководителем. Тогда для нас, девочек и мальчишек, только что покинувших родительские дома, он стал вторым отцом. Вечерами, когда особенно остро мы нуждались в родительской опеке, Петр Ильич нас собирал в вестибюле общежития, беседовал с нами, решал наши повседневные проблемы, мы пели, много смеялись и танцевали.

Второе мое знакомство с ним произошло в 1988 году, когда я только начинала свою педагогическую деятельность (до этого я работала переводчиком). Я очень обязана Петру Ильичу тем навыкам в методике преподавания, которым я у него научилась. Петр Ильич сам практиковал и нам прививал беспереводную, а также ситуативно-визуальную методики преподавания (по картинкам, фильмам и таблицам).

В его бытность заведующим кафедрой «Иностранных языков» в Аграрном Университете проводилось много нового и интересного. Так, например, были созданы группы усиленного изучения иностранных языков – английского и французского.

Курс был рассчитан на один год, по окончании которого проводился отбор студентов американскими и французскими специалистами для обучения в американских и французских университетах в течение одного года.

Атмосфера на кафедре «Иностранных языков» полностью соответствовала названию кафедры: языки не только преподавались, но и изучались многими преподавателями. Преподаватели французского языка изучали английский, английского – французский.

Особенно благодарна я Петру Ильичу за предоставленную нам возможность изучить румынский язык. Именно он в Аграрном Университете первый организовал, и сам же вел, курсы румынского языка. Их могли посещать все, кто работал в университете, не важно кем: преподаватели, методисты, секретари и т.д. Затем, в течение нескольких лет по его настоянию преподавался специальный курс (состоящий из 300 академических часов) румынского языка для преподавателей университета. И каждый слушатель курса под руководством преподавателей составлял свой курс лекций на румынском языке.

И, конечно же, нельзя не заметить какой он широкой души человек. Добрый, отзывчивый и глубоко порядочный. Хочется пожелать ему долгих лет жизни и творчества, успехов в научной и педагогической карьере.

Elena Drobășev,
Catedra Limbi Moderne Aplicate,
Academia de Studii Economice din Moldova

Hommage au Professeur Petru Rosca

C'est avec joie que je rends hommage à celui qui a été, et qui est pour moi un mentor, un éclaircur, un bon professeur- Monsieur Petru Rosca, docteur habileté, professeur universitaire à l'Université Libre Internationale qui cette année célèbre son 70-ème anniversaire. Sa présence m'est précieuse. Il sait avec beaucoup de coeur avoir du temps, de l'attention et du respect pour ses disciples.

Je connais Monsieur Petru Rosca depuis 1995, il m'a accueilli chaleureusement dans son bureau; étant le chef de la chaire des Langues Appliquées de l'Académie des Etudes Economiques, alors que je l'ai visité pour débiter ma carrière comme jeune professeur.

En 1998 et 2004 il a été mon coordonnateur scientifique de ma thèse de doctorat. Pendant ces années j'ai eu de phénomènes de souffrance et d'échec au travail. Encouragé par Monsieur Petru Rosca: il lisait tout ce que j'écrivais et il ne manquait pas de m'offrir les livres nécessaires à l'amélioration de mes travaux, il me fournissait des documents sur la linguistique, la civilisation française, sa carrière et sa vie ; ainsi j'ai soutenu brillamment la thèse de doctorat. Je me sens aujourd'hui plus affermie et plus confiante.

Toujours disponible, à l'écoute des uns et des autres, ne ménageant ni son temps, ni ses conseils judicieux, ni ses encouragements, Monsieur Petru Rosca sait être à la fois un homme chaleureux, dévoué et plein d'humour.

Monsieur Petru Rosca a dirigé de nombreux étudiants aux cycles supérieurs, il est un modèle qui inspire et incite à poursuivre les recherches sur les pistes amorcées. Homme de rigueur au regard critique, lucide et discret, ouvert aux idées, attentif, disponible et aimable, la géographie linguistique, la dialectologie et l'histoire de la langue française occupent une place importante dans sa vie (plus de cent travaux didactiques et linguistiques publiés). Combattant et patriote de la nation roumaine le professeur a effectué une ample recherche des dialectes romans. La classification et la distinction des leurs traits caractéristiques ont une grande valeur pour l'histoire de la langue roumaine en particulier (contre la fausse théorie concernant l'existence de deux langues romanes de l'est (« la langue moldave » et roumaine)) «...la dénomination d'*Atlas Linguistique de la Langue Moldave* porte un caractère absolument tendancieux pour souligner l'existence de la langue « moldave ». La langue *moldave* c'est un sous dialecte roman du dialecte dacoroumain » ainsi que pour les langues romanes : ... le problème du substrat et adstrat a joué un très grand rôle dans la distinctions des langues romanes. ...la division primaire de Romania ou le français et l'italien sont rapportés à la zone centrale, mais l'espagnol et le roumain à la zone périphérique. »

Ces écrits sont une contribution considérable à la formation d'un grand nombre d'étudiants et des générations de chercheurs.

Mon cher professeur, je vous souhaite beaucoup d'années et de santé auprès de ceux qui vous sont chers, avec la réalisation de tous vos désirs !

Elvira Teslaru,

*Lecteur universitaire, docteur ès lettres,
A.E.E.M.*

Unele amintiri de neuitat din activitatea Domnului Roșca

Domnul Petru Roșca mi-a fost profesor atât la Universitatea de Stat, când eram la anul doi, predându-ne Fonetica, cât și la Universitatea Agrară, unde lucram ca lector de limbă franceză. A vizitat nu odată lecțiile mele unde continua să-mi sugereze arsenale de metode în predarea limbii. Nu era un șef, care - ți cerea „poziția de drept” - dumnealui emana bunătate, curaj, dorința de a învinge orice obstacol, de a duce lucrul până la capăt. Domnul Roșca era un bun psiholog, un analitic adevărat. De la început unii dintre subalterni se îndoiau de faptul dacă se va acomoda noul șef la un nou fel de predare, trecând la o instituție, unde limba era departe de a fi pe primul plan.

Confruntându-se cu specificul predării la facultățile nefilologice, Domnul Roșca a analizat minuțios și rapid situația, elaborând metode științifice și practice în studierea și însușirea limbii franceze.

Dumnealui nu a fost decepționat, când a observat că studenții nu pot citi în limba franceză, iar de a relata conținutul unui articol sau text nu era nici vorbă. Deci Domnul Roșca i-a învățat atât pe studenți cum să manevreze cu limba, dicționarul, cu imaginile care înviorau mult lecțiile și aduceau la fixarea mai rapidă a vocabularului, cât și pe profesori cum să obțină rezultate mai bune în predarea limbii.

Din momentul activității Dumnealui la Catedra „Limbi moderne” s-a acordat o mai mare atenție limbilor străine, aceasta

coincide și cu faptul că studierea limbilor moderne a devenit problema prioritară în toate instituțiile superioare de învățământ.

Dumnealui a contribuit astfel la deschiderea unor grupuri speciale pentru studierea mai aprofundată a limbilor franceză, engleză și germană.

În afară de aceasta, pentru a facilita însușirea mai rapidă a materialului fonetic și gramatical, Domnul Roșca a elaborat îndrumări metodice referitoare la lucrul individual cu studenții. Elaborările au facilitat procesul de inițiere și studiere a noțiunilor de fonetică și gramatică a limbii franceze.

Domnul Roșca a modernizat procesul de predare a limbii franceze, care până atunci se efectua într-un mod tradițional.

Grație implicațiilor sale profesionale, interesului pedagogic Domnul Profesor a câștigat respectul studenților și a profesorilor.

Un colectiv pedagogic are totdeauna nevoie de un administrator corect, exigent, indulgent, bun la suflet și omenos.

Anume aceste calități, precum și abnegația, omenia, mărinimia, erudiția, generozitatea îl caracterizează pe Domnul Petru Roșca.

Elena Hodenco,

lector superior,

Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Des souvenirs inoubliables

Monsieur Roșca a été mon professeur tant à l'Université d'Etat quand j'étais en deuxième année, qu'à l'Université Agraire où il avait continué à me faire savoir et mettre en application de nombreuses méthodes d'enseignement de la langue française. A titre de chef de chaire, Monsieur Roșca, fréquentait souvent mes leçons et celles de mes collègues. C'est à ces leçons, qui resteront pour toujours en ma mémoire, lui nous faisait appliquer les meilleurs et accessibles moyens d'apprendre une langue étrangère. L'une de ces méthodes c'était le travail avec les images, qui avait animé le processus d'enseignement. Les étudiants ont remarqué qu'ils pouvaient s'exprimer en français; ils brûlaient de désir de savoir des mots – clé, de nouvelles constructions, des tournures pour former des phrases en décrivant telle ou telle image.

Les étudiants étaient capables de retenir en mémoire sans grande difficulté plus de 50 mots par leçon. Ils l'aimaient, l'attendaient toujours, ils n'avaient pas peur de lui, parce que Monsieur Roșca, à son tour les aimait. Il paraissait qu'il ne pouvait pas avoir d'ennemis, parce qu'il était toujours aimable, avec un sourire doux, pouvant donner des conseils en toute circonstance. Il travaillait beaucoup avec les étudiants. Il aimait beaucoup ce qu'il faisait. Il était toujours plein d'énergie, d'optimisme, de bonté. En se heurtant avec le niveau bas des étudiants concernant la langue française, Monsieur Roșca ne s'était pas désespéré. Il a pu vite passer d'une méthode d'enseignement de la langue française à la faculté de philologie française à une autre – dans un établissement d'enseignement supérieur comme l'était l'Université Agraire où les langues étrangères étaient loin d'être. Il y avait des groupes spéciaux formés pour étudier plus profondément les langues française, anglaise et allemande. Pour faciliter l'assimilation rapide du matériel Monsieur Roșca a publié une élaboration méthodique concernant le travail individuel des étudiants. Il a présenté d'une façon plus accessible, simple et abrégée les notions de phonétique et grammaire pratique.

Ces élaborations sont devenues déficitaires de nos jours.

Outre cela, Monsieur Roșca a liquidé beaucoup de lacunes dans l'enseignement de la langue française qui jusque là était effectué d'une manière conservatrice.

Ce n'était qu'après peu de temps, que M. Roșca ait joui de popularité tant parmi les étudiants que les professeurs.

Un collectif pédagogique a toujours besoin d'un administrateur correct, exigeant, indulgent, plein de bonhomie, poli et honnête. C'est notamment ces qualités positives telles que l'abnégation, la politesse, la générosité, l'érudition, le tact appartenaient à Monsieur Roșca.

Elena Hodenco,
lecteur universitaire,
Université Agraire d'Etat de Moldova

Une personne remarquable

J'ai travaillé avec M. Roșca quelques années et je peux apprécier son dévouement pour tout ce qu'il fait, son amour pour ceux qu'il instruit et qu'il dirige, l'ardeur, l'enthousiasme et la joie pour les résultats obtenus.

Un bon groupe d'étudiants, désireux de connaissances, l'imposait d'être à la recherche de nouvelles formes et méthodes d'enseignement. Pour M. Roșca une leçon réussie était toujours un événement extraordinaire.

M. Roșca estimait à ses collègues tout ce qui était nouveau, donnait beaucoup de conseils et de recommandations.

En assistant au cours d'un de ses collègues, étant fort dynamique et actif, il participait vivement à cette leçon, il revivait pour le succès des étudiants et du professeur.

M. possède un humour fin, il est très bienveillant, a une tenue impeccable et il est d'une noblesse incomparable.

C'est une personne très réceptive : à la bonheur et au malheur. La souffrance de quelqu'un devient la sienne. Je n'oublierai jamais son soutien moral quand ma mère est tombée malade et j'ai abandonné le service pour la soigner. En revenant j'ai senti la même attention et générosité de sa part.

Je voudrais Vous souhaiter M. Roșca, cher professeur, de la santé, de l'optimisme et de continuer de vous réaliser dans les réussites et dans le bonheur de vos disciples.

Svetlana Lisnic,

Université Agraire d'Etat de Moldova

Mesaj pentru fostul Dascăl Petru Roșca

Vreau să-i aduc iubitelui meu Profesor cuvintele cele mai frumoase și pline de recunoștință.

Am avut un mare noroc, fiind studentă la anul I, facultatea de Limbi Străine de la Universitatea de Stat din Chișinău, să-l am în preajmă pe acest Om, o Personalitate, ce ne-a fost aidoma unei cărți deschise pentru fiecare.

Ne-a cucerit chiar de la bun început cu principiile sale importante de viață: onestitate, cumsecădenie, blândețe, bunătate, răbdare și omenie proverbială.

Îmi aduc foarte bine aminte cum se prezenta la ore: mereu cu zâmbetul pe buze, cu o energie debordantă și un optimism copleșitor.

Domnul Profesor ne-a educat bucuria de a învăța din plăcere,

Noi îi ascultam mereu povața

Și al adevărului grăunte.

Ne-a dat căldură sufletească

Cu drag de acest picior de plai

Ca-n inimi dragostea să crească

Cuvântul Țară, Mamă, Grai.

Pe parcursul anilor de studii am observat că avea o înaltă măiestrie pedagogică, știa să respecte fiecare student, comunicând de la inimă la inimă.

Ne-a fost mereu un exemplu moral de urmat. Îl consideram o ființă deosebit de dăruită, sensibilă, artistică și pasionată de teatru, de frumos.

Astfel, ne-a molipsit și pe noi, fiind în stare să privim același spectacol la teatrul „Luceafărul” de trei-patru ori, chiar am încercat și noi să montăm în scenă pisele lui Molier, avându-l alături pe Profesorul nostru.

De atâta noi întotdeauna,

Pe-al vieții drum când am pornit,

Ne închinăm cu plecăciune

Și spunem simplu - „Mulțumim” !

Vă suntem foarte recunoscători pentru faptul, că a-ți știut să ne cultivați cele mai nobile valori morale și spirituale.

Ajuns la odihna binemeritată, Domnul Roșca poate să se bucure din plin de foștii săi discipoli. Toți ei au ajuns oameni cumsecade, cu bună inimă și bun exemplu pentru semenii lor.

La mulți ani cu sănătate !

Fie ca Bunul Dumnezeu să Vă fie leac adevărat pentru minte și suflet, pentru afirmarea iubirii de oameni și a demnității de neam.

Elena Călin,
fostă studentă

Index de nume Index de noms

- Agafița, M. 58
Airnei, A. 33
Axenti, E. 93
Bevza, Eudochia p. 58
Bourciez, J.P. 109
Brânzan, A p. 58
Buza, E. 59, 76
Călin, Elena p. 58, 83
Chiriciuc, Valeriu p. 58
Chirită, Angela p. 58
Chitroagă, Valentina p. 2
Cijacovschii, V. 66
Ciobanu, A. 94
Corduneanu, I. p. 58, 76
Corghenci, Ludmila p. 2
Cuciuc, N. 95
Damian, V. 34, 37, 59, 76
Dauzat, A. 101
Drobășev, Elena p. 77
Dron, I. 40, 92,
Dumbrăveanu, I. 96, p. 58, 63
Dumitrescu, E. 102
Galben, A. 30-38, 42-43, 60-64,
66, 77-84, 86
Gardette, P. 103
Ghețu, Veronica p. 2
Ghimpu, Natalia p. 2, 8-9
Gogu, T. 86
Golubenco, Gh. 79
Gribincea, A. 79
Grigore, Veaceslav p. 58
Guțu, Ana 60-64, 84, 86, 92 ,
p. 13, 17, 58
Guțu, Ion 97, p. 58,
Guzun, Maria p. 58
Hodenco, Elena p. 59, 80-81
Hometcovschi, L. 86, p. 2, 9
Idrisov, Eleonora p. 2, 8-9
Juc, Igor p. 59
La Fontaine 104
Lența, Anatol p. 66, 69
Lisnic, Svetlana p. 82
Lungu, E. 81
Macarov, A. p. 71
Madan I. 91
Manoli, Ion p. 19, 22
Marchetan, Valentina p. 59
Mazilu, D.-H. 40
Melnic, B. 98
Melnic, V. 67, 69
Mihăilă, G. 106
Moraru, N. 82
Munteanu, Angela 29, p. 59
Nauton, P. 107
Parasca, P. 86, p. 59
Pavel, V.C. 68, 74
Petrovici, E. 108
Poiată, Ala p. 59
Popescu, Olga p. 59
Postică, Gh. 31, 34-38, 41-43,
77-84, 92
Prus, Elena p. 27-28, 59
Râbacov, Ghenadie p. 2, 30, 32, 59
Radu, Zinaida p. 24-25
Ranga, Lidia p. 73
Reabțov, Gheorghe p. 59, 64
Rosetti, A. 110
Rusu, I. 58

Rusu, Djulieta p. 59, 75
Slobodeniuc, L. 92
Sochircă, Zinaida p. 2
Sofroni, Silvia p. 59
Taverdet, G. 111-114
Teslaru, Elvira 30, 38, 85,
p. 79
Udler, R. 67, 69
Vicol, D. 92
Volonscaia, V.S. 56

Бородина, М.А. 17, 19, 115- 116
Жунгиету, М.С. 25, 52-54, 71
Николаева, С.П. 19
Райлеан, С.В. 25, 54